

Dirnad Economi Cymru

Adroddiad chwarterol

Chwefror 2021

Crynodeb	3
1. Cyflwyniad	5
2. Rhagolygon economaidd y DU a rhanbarthol	6
3. Y darlun BBaCh yng Nghymru: effeithiau COVID-19 a'r amodau newidiol sy'n llunio'r galw am gyllid	11
4. Y ddarpariaeth o gyllid i BBaCh a chost cyllid	15
5. Gweithgaredd Banc Datblygu Cymru	23
6. Casgliadau	27
Atodiad	28

Max Munday, Annette Roberts, Nikos Kapitsinis

Uned Ymchwil Economi Cymru, Ysgol Busnes Caerdydd
mundaymc@cf.ac.uk

Am wybodaeth bellach neu i gyflwyno adborth a chynigion ymchwil,
e-bostiwch: **DirnadEconomi@bancdatblygu.cymru**

*Mae'r SYG wedi cyngori ar gynhyrchu'r adroddiad hwn ond nid yw'n gyfrifol
am y safbwyntiau na'r ystadegau a gyflwynir ac nid yw wedi dilysu'r cynnwys.*

Dirnad Economi Cymru Cyfyngedig, Uned J Pentref Busnes Iâl, Ellice Way, Wrecsam, Cymru, LL13 7YL, 11001584.

Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru gydag enwau gan gynnwys y llythrennau cyntaf BDC. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo llwyr i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i reoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Fanc Datblygu Cymru (Banc Datblygu Cymru ccc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr AYA. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o'r endidau grŵp yn gallu derbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Gellir gweld siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc yn fan hyn **bancdatblygu.cymru**.

Crynodeb Gweithredol

Arweiniodd polisïau pandemig COVID-19 a pholisïau'r cyfnod clo canlyniadol at dwf economaidd gwael yn 2020. Mae'r Gronfa Ariannol Ryngwladol (CARh) yn rhagweld crebachiad byd-eang o'r economi o 4.4% yn 2020, yn waeth o lawer nag yn ystod argyfwng ariannol 2008/09. Mae'r Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (SCDE) yn disgwyl cynnydd mewn diweithdra yn 37 gwlad yr SCDE o 5.3% yn 2019 i 7.2% yn 2020.

Er bod economi'r DU wedi gweld twf yn Ch3 2020, nid oedd hyn yn ddigon i wrthbwysu'r gostyngiad mewn twf economaidd a ddigwyddodd yn Ch2 2020. Mae cynnydd mewn diweithdra wedi cyd-fynd â'r amgylchedd economaidd cythryblus er bod llawer o weithwyr yn cael cefnogaeth gan y cynlluniau seibiant a ariennir gan lywodraeth y DU. Roedd yr amodau ansicr a ddeilliodd o COVID-19 yn cyd-daro ag ansicrwydd pellach ynghylch perthynas fasnach y DU â'r Undeb Ewropeaidd yn y dyfodol. O ran datblygiad cadarnhaol, ac ar ôl cyfnod hir o drafod, cytunodd y DU a'r UE ar berthynas fasnach yn y dyfodol ym mis Rhagfyr sy'n cynnal masnachu ddi-ffrithiant 'gymharol' o gynhyrchion gweithgynhyrchu.

Gwelwyd cynnydd chwarterol cryf yn CDG y DU yn Ch3 2020 (15.5%), yn dilyn llacio'r cyfyngiadau clo o fis Gorffennaf, ond gostyngodd CDG y DU 9.6% yn y flwyddyn hyd at Ch3 2020. Mae Banc Lloegr wedi diwygio ei ragolwg twf ar gyfer economi'r DU yn 2020 o ddirywiad o 9.5% (rhagolwg Awst) i grebachiad o 11% (rhagolwg Tachwedd). Roedd Banc Lloegr yn rhagweld cynnydd mewn diweithdra o 4% yn 2019 i 6.3% yn 2020.

Cipiodd yr amcangyfrifon arbrofol chwarterol diweddaraf ar gyfer Cymru ar gyfer Ch1 2020 effaith gychwynnol iawn y pandemig (yr wythnosau cyntaf un). Cofnododd CDG yng Nghymru ddirywiad chwarterol o 2.4% yn Ch1 2020, yn dilyn crebachiad o 1.1% yn y chwarter hyd at Ch4 2019, gyda'r economi eisoes yn arafu cyn y pandemig. Cafodd y dirywiad mewn CDG Cymru ei yrru gan berfformiadau gwael mewn addysg, trafnidiaeth a storio, ynghyd â llety a gwasanaethau bwyd.

Gwelodd marchnad lafur y DU nifer fawr o ddiswyddiadau cyn cyhoeddi estyniad o'r cynllun seibiant swyddi yn chwarter olaf 2020. **Cynyddodd cyfradd ddiweithdra'r DU o 3.9% yn Ch2 2020 i 4.8% yn Ch3 2020. Cynyddodd nifer y diswyddiadau 138% yn y chwarter i Ch3 2020, gan godi o 132,000 yn Ch2 2020 i 314,000 yn Ch3 2020. Gan gyfrannu at lefelau hyder gwael ymysg cwmnïau bach yng Nghymru, cofnododd Cymru'r cynnydd chwarterol mwyaf mewn diweithdra ledled y DU, gan gyrraedd 4.6% yn Ch3 2020.**

Mae allbwn ym mhob sector wedi tueddu i fynd ar i lawr gyda CDG. Syrthiodd mynegai allbwn cynhyrchu Cymru o 91.1 yn Ch1 2020 i 78.7 yn Ch2 2020. Effeithiwyd yn arbennig ar y mynegai adeiladu gan gyfyngiadau'r cyfnod clo, gan ostwng o 121.7 yn Ch1 2020 i 83.7 yn Ch2 2020, y gwerth mynegai isaf ers Ch1 2010. Gostyngodd mynegai gwasanaethau'r farchnad yng Nghymru am bedwerydd chwarter yn olynol, gan ostwng o 102.2 yn Ch1 2020 i 87.1 yn Ch2 2020.

Yn ôl Arolwg Effaith Busnes SYG COVID-19, roedd mwyafrif busnesau Cymru yn masnachu ar ôl llacio'r mesurau'r cyfnod clo gwreiddiol. **Parhaodd tua 97% o fusnesau i fasnachu yng nghyfnod yr arolwg rhwng 10 a 23 Awst, gyda'r gyfradd hon yn debyg ledled y DU gyfan.** Er bod mwyafrif llethol y cwmnïau wedi parhau i fasnachu, mae'r Arolwg yn awgrymu bod trosiant cwmnïau wedi cael ei effeithio'n wael. Er enghraifft, **yng nghyfnod yr Arolwg 10fed - 23ain Awst, nododd tua hanner y cwmnïau a arolygwyd yng Nghymru (48.5%) ostyngiad mewn trosiant, gyda 7% yn nodi cwmp o fwy na 50%.**

Cymru oedd â'r BBaCh lleiaf hyderus yn Ch3 2020

Er bod hyder wedi plymio ar draws holl ranbarthau'r DU yn Ch3 2020, Cymru oedd â'r cwmnïau bach lleiaf hyderus, gyda mynegai hyder BBaCh Cymru yn -72.

Crynodeb Gweithredol

Mae galw BBaCh am gredyd wedi bod yn gryf, gyda chwmnïau bach yng Nghymru yn ceisio credyd i ariannu anghenion cyfalaf gweithio a llif arian. **Nid oedd gan ryw 40% o gwmnïau micro a bach y DU a arolygwyd yn Arolwg Effaith Busnes COVID-19 y SYG, 19 Hydref - 1 Tachwedd, nad oedd ganddynt naill ai gronfeydd wrth gefn na llif arian ar ôl am hyd at 3 mis o weithrediadau.** Adroddodd Monitor Cyllid BBaCh Ch3 2020 fod 11% o'r BBaCh a arolygwyd wedi nodi bod angen cyllid arnynt yn Ch3 2020, i fyny o 6% yn Ch2 2020. Roedd angen y cyllid hwn i raddau helaeth i ariannu llif arian (91% o'r BBaCh a arolygwyd yn Ch3 2020 i fyny o 51% yn Ch2 2020). **Yn ôl Monitor Cyllid BBaCh Ch3 2020, defnyddiodd 73% o BBaCh gyllid busnes, i fyny o 63% yn Ch2 2020 a 61% yn Ch1 2020.**

Mae cynnydd cryf mewn benthycy busnes yn cael ei wirio gan ganfyddiadau Monitor Cyllid BBaCh Ch3 2020 sy'n nodi bod cyfran y rhai nad ydynt yn fenthycwyr parhaol wedi gostwng o 51% o'r BBaCh a arolygwyd yn Ch1 2020 i 41% yn Ch2 2020 ac wedi cwmpo ymhellach i 39% yn Ch3 2020.

Mae rhywfaint o dwf mewn benthycy BBaCh yn gysylltiedig â chynlluniau llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i gefnogi busnesau yn ystod argyfwng COVID-19. Er enghraifft, derbyniodd BBaCh sydd wedi'u lleoli yng Nghymru fenthyciadau gwerth cyfanswm o £92m o Gynllun Benthyciad Busnes COVID-19 Cymru, ac yn y cyfnod hyd at 4 Hydref 2020, derbyniwyd benthyciadau gwerth £374m o Gynllun Benthyciad Ymyrryd ar draws Busnes Coronafeirws, a £1.35bn o'r Cynllun Benthyciad Bownsio Nôl. Yn ogystal â benthyciadau, cymeradwyodd Cronfa Cadernid Economaidd Llywodraeth Cymru (Camau 1 a 2) grantiau i gwmnïau o Gymru o £203m.

Mae'r gwelliant ymylol mewn amodau busnes yn y trydydd chwarter wedi gweld statws risg credyd wedi gwella ar gyfer BBaCh Cymru. **Mae cyfran BBaCh Cymru yn y categori Rhybudd wedi gostwng o 63% ym mis Gorffennaf i 55% ym mis Tachwedd 2020.** Cofnodwyd cynnydd graddol

yn y gyfran o BBaCh Cymru yn y categorïau Busnesau Bach Arferol, Sefydlog a Diogel yn ail hanner 2020. Sector lletygarwch yn ogystal â thrafnidiaeth a thelathrebu oedd â'r gyfran uchaf o BBaCh yn y grwpiau risg uchel a Gofalus. Mentrau gweithgynhyrchu oedd â'r gyfran uchaf o BBaCh yn y categorïau Diogel a Sefydlog.

Yn ail chwarter 2020/21, gwnaeth Banc Datblygu Cymru gyfanswm o 222 o fuddsoddiadau. Roedd hyn yn is na'r 1,434 o drafodion buddsoddi yn Ch1 2020 / 21 (yn gysylltiedig i raddau helaeth â Chynllun Benthyciad Busnes COVID-19 Cymru) a'r 256 yn Ch4 2019 / 20, ond ychydig yn uwch na'r 203 yn Ch3 2019 / 20. **Roedd gwerth buddsoddiadau newydd a wnaed gan y Banc yn ystod ail chwarter y flwyddyn ariannol 2020/21 yn dod i gyfanswm o bron i £29m**, i lawr o £108.5m yn Ch1 2020 / 21 (y diwethaf o'r rhain y record orau erioed mewn chwarter) a £33.6m yn Ch4 2019 / 20, ond i fyny o £26.9m yn Ch3 2019 / 203. Fe greodd y 222 o fuddsoddiadau yn Ch2 2020 / 21 180 o swyddi newydd a diogelu 1,159 o swyddi.

Yn chwarter olaf 2020 disgwyliar bod gwell amodau economaidd o'n blaenau. Yn wir, mae'r adroddiad hwn wedi datgelu bod economi'r DU yn Ch3 2020 yn wir wedi ehangu, a bod arwyddion o welliant mewn rhagolygon busnes i'w gweld mor bell yn ôl â mis Gorffennaf 2020 wrth godi mesurau'r cyfnod clo. **Er y gallai rhagolygon economaidd wella yn 2021, yn enwedig wrth i frechlynnau COVID-19 gael eu cyflwyno, disgwyliar y bydd angen ymyriadau pellach gan lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i gynorthwyo busnesau yng Nghymru.** Disgwyliar i lawer o'r newidiadau sydd wedi digwydd yn ystod 2020 o ran sut mae BBaCh yn trafod ac yn gweithredu i ddod yn 'normal', yn enwedig o ran defnydd dwysach o adnoddau digidol i gefnogi gweithgaredd, gyda hyn yn arwain at anghenion newydd am gymorth ariannol i ddatblygu busnesau.

Dyma'r ail Adroddiad Chwarterol ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21. Yng nghanol pandemig Covid-19, y polisiâu lliniaru cysylltiedig, a'r argyfwng economaidd byd-eang dilynol, mae asesu statws BBaCh Cymru a'u mynediad at gyllid yn hanfodol. Er bod lle bellach i fod yn fwy optimistaidd, gyda dyfodiad brechlynnau effeithiol, a chyda rhywfaint o adferiad mewn twf economaidd, mae yna lawer o heriau o hyd i BBaCh Cymru yn 2021. Datblygiad cadarnhaol fu cytundeb perthynas fasnach rhwng y DU yn y dyfodol a'r UE. Mae hyn yn dod â chyfnod o ansicrwydd i ben ac yn cynnal masnach ffrithiannol 'gymharol' o ran cynhyrchion gweithgynhyrchu. Yn chwarter olaf 2020 gwelwyd colledion swyddi parhaus mewn llawer o ddiwydiannau a gyda nifer fawr iawn o weithwyr yn dal i gael eu cefnogi gan gynlluniau cymorth cyflogaeth a hunangyflogaeth llywodraeth y DU.

Roedd ACh DEC ar gyfer 2020/21 ym mis Medi 2020,¹ yn darparu sylwebaeth ar y dirywiad economaidd, y crebachu yng ngwariant cartrefi a buddsoddiad busnes. Roedd hefyd yn bosibl datgelu nifer y swyddi o Gymru a oedd yn cael eu rhoi ar y cynllun seibiant ar anterth yr argyfwng, a'r caledi ariannol o ganlyniad i hynny i BBaCh Cymru. Mae'r ACh hwn yn ehangu'r dadansoddiad hwnnw, gan ymgorffori data ychwanegol. Mae adrannau 2-4 o'r adroddiad hwn yn darparu cyd-destun macro-economaidd y DU a Chymru y mae BBaCh Cymru yn gweithredu ynddo ac yn dadansoddi dylanwad cefnogaeth y llywodraeth i fusnesau a ffactorau sy'n ymwneud â'r galw am, a'r cyflenwad a chostau cyllid busnesau bach a chanolig.

Amcanion yr adrannau hyn yw deall:

- Ffactorau macro-economaidd sy'n llunio'r galw am gyllid ar gyfer BBaCh yng Nghymru.
- Tueddiadau yn nhwf BBaCh, busnesau newydd a rhagolygon goroesi busnes yng Nghymru.
- Cyflenwi cyllid i BBaCh yng Nghymru.
- Y symiau a'r mathau o fenthyca / buddsoddi mewn BBaCh yng Nghymru, yn enwedig yng nghyd-destun COVID-19.

Mae Adran 5 yn crynhoi gweithgareddau Banc Datblygu Cymru yng nghyd-destun ffactorau sy'n effeithio ar y galw am, a chyflenwad, cyllid i BBaCh yng Nghymru. I grynhoi, mae'r ACh yn nodi:

- Y defnydd a wneir o gronfeydd y Banc Datblygu i ariannu BBaCh Cymru, a pha fathau o fentrau a diwydiannau sy'n cael eu cefnogi.
- Dosbarthiad daearyddol buddsoddiad BBaCh o amgylch Cymru.

Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig i raddau helaeth ar ddata sydd ar gael i'r cyhoedd (a adroddir yn gyffredinol mewn blynyddoedd calendr) ynghyd â dadansoddiad arbennig o ddata a ddarperir gan Fanc Datblygu Cymru (a adroddir yn bennaf mewn blynyddoedd ariannol). Oherwydd gwahaniaethau mewn cyfnodau adrodd, bydd rhywfaint o gam gymhariad amserol o ddata yn yr adroddiad hwn. Gall data economaidd sy'n ymwneud ag effeithiau ac ymyriadau COVID-19 newid yn gyflym. Felly mae sefydlu darlun economaidd amserol o effeithiau ar draws tirwedd BBaCh Cymru yn arbennig o heriol.

¹ Gweler developmentbank.wales/sites/default/files/2020-09/EIW%20Quarterly%20report%20Q4%20CYM%20FINAL.pdf

Roedd yr aflonyddwch i weithgaredd economaidd y DU a Chymru yn ystod 2020 yn ddigynsail, gyda chwympiadau sydyn yn nefnydd aelwydydd a busnesau.

Rhagwelodd y CARh ostyngiad o 3% yn nhwf economaidd byd-eang 2020 ym mis Mehefin, ond gyda hyn wedi'i ddiwygio i grebachiad o 4.4% yn eu rhagolwg ym mis Hydref² a chyda hyn yn fwy difrifol na'r crebachiad economaidd byd-eang a

ddigwyddodd yn argyfwng ariannol 2008/09. Mae barn y Gronfa Ariannol Ryngwladol (CARh) yn agos at farn y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (SCDE), sy'n rhagweld crebachiad o 4.2% o CDG byd-eang yn 2020 a chynnydd yn y gyfradd ddiweithdra yn y 37 gwlad SCDE ar gyfartaledd o 5.3% yn 2019 i 7.2% yn 2020.³ Mae hwn yn rhagolwg gwell o'i gymharu â rhagolwg economaidd blaenorol yr SCDE, fel y'i cyhoeddwyd yn ACh 1 (9.4%).

Cofnododd economi'r DU rywfaint o welliant mewn twf, ond o sylfaen isel.

Yn Ch 2 2020, gostyngodd CDG y DU 20.4%, y crebachiad chwarterol mwyaf ers i gofnodion chwarterol y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG) ddechrau. Roedd y crebachiad hwn mewn CDG yn fwy na'r dirywiad chwarterol mewn CDG yn yr UD, Ffrainc, yr Almaen a'r Eidal. Yn dilyn y crebachiad sydyn yn economi'r DU yn ystod hanner cyntaf 2020, cynyddodd CDG yn Ch3 2020 o 15.5%.⁴ Er bod hyn yn ymddangos yn gynnydd sylweddol, mae'n bwysig cydnabod bod hyn o sylfaen isel iawn.

Roedd y cynnydd o 15.5% yn llawer mwy na'r hyn a ragwelwyd gan Fanc Lloegr (rhagfynegiad o gynnydd o 4.5%)⁵, ac yr oedd yn dilyn llacio'r cyfyngiadau clo o fis Gorffennaf ymlaen. Fodd bynnag, er gwaethaf y gwelliannau yn Ch3 2020, roedd CDG y DU yn dal i lawr 9.6% yn y flwyddyn hyd at Ch3 2020. Bydd y cyfyngiadau clo newydd ledled y wlad a weithredwyd yn ystod Ch4 2020 yn creu pwysau ar i lawr pellach ar gyflymder yr adferiad. Yn ystod chwarter olaf 2020, adroddwyd am golledion mawr mewn swyddi mewn sawl rhan o'r sector manwerthu er gwaethaf darpariaethau'r cynllun seibiant estynedig.

Yn unol â CDG, cynyddodd gwariant cartrefi yn y DU 18.3% yn y chwarter i Ch3 2020 yn dilyn crebachiad yn Ch2 2020. Fodd bynnag, roedd cyfyngiadau ac ansicrwydd parhaus ynghylch cyflogaeth yn effeithio ar ddefnydd preifat yn y cyfnod yn arwain at Nadolig 2020, gyda rhywfaint o gynnydd yng nghyfran poblogaeth y DU sy'n byw mewn tlodi.⁶ Yng Nghymru, mae incwm tua chwarter yr aelwydydd wedi gostwng ers dechrau'r pandemig, tra bu'n rhaid i fwy nag 20% o'r cartrefi tlotaf dorri'n ôl ar anghenion sylfaenol (bwyd, gwres, dŵr).⁷

Arweiniodd llacio'r clo gwreiddiol at gynnydd mewn allbwn yn yr holl ddiwydiannau yn y chwarter hyd at ddiwedd Ch3 2020 (Ffigur 1). Mae'r cynyddiadau cryf hyn hefyd yn adlewyrchu'r lefelau isel y cwmpodd mynegeion allbwn iddynt yn Ch2 2020. Er gwaethaf lefelau allbwn y diwydiant, maent yn dal i fod yn is na'r rhai a oedd yn bodoli cyn y pandemig.

² IMF (2020) World Economic Outlook, October 2020: A Long and Difficult Ascent www.imf.org/-/media/Files/Publications/WEO/2020/October/English/ExecSum.ashx

³ www.oecd.org/economic-outlook

⁴ www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/latest

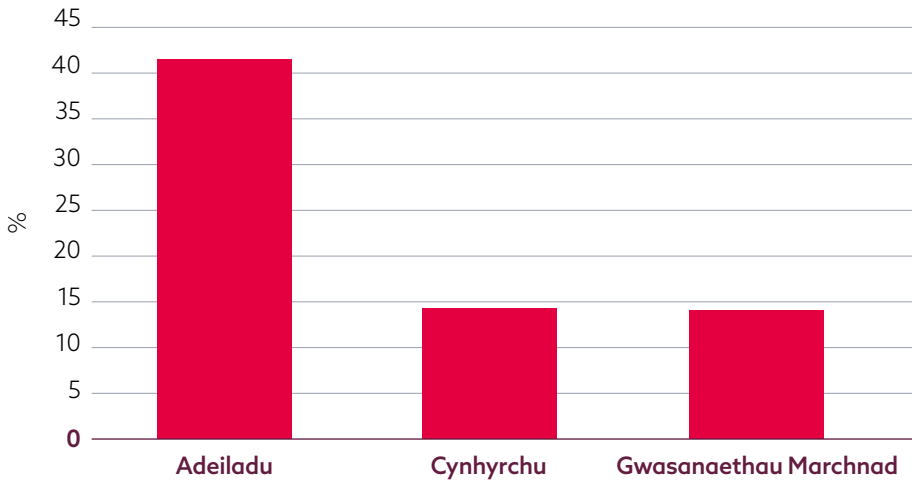
⁵ www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/monetary-policy-report/2020/august/monetary-policy-report-august-2020.pdf

⁶ li.com/reports/poverty-during-the-covid-19-crisis

⁷ Bevan Foundation (2020) Devastating impact of Covid 19 on Wales' poorest households laid bare by new Bevan Foundation report. Ar gael yn: www.bevanfoundation.org/publications/poverty-in-winter-2020/

Ffigur 1.

Twf chwarterol y DU mewn allbwn, yn ôl diwydiant, Ch3 2020

Ffynhonnell: [Amcangyfrif chwarterol cyntaf CDG y SYG, DU: Gorffennaf i fis Medi 2020](#)

Rhywfaint o adferiad yn allbwn diwydiant y DU.

Ehangodd pob prif gangen o economi'r DU yn y chwarter i Ch3 2020. Y diwydiannau a oedd fwyaf agored i gyfyngiadau'r cyfnod clo cyntaf a brofodd y cynnydd cyflymaf mewn allbwn, yn enwedig y sector Adeiladu. Cynyddodd allbwn cyfanwerthol a manwerthu 30% yn y chwarter i Ch3 2020, er gwaethaf y ffaith bod gwerthiannau ceir wedi profi'r mis Medi gwaethaf yn ddiweddar,

tra bod allbwn gweithgynhyrchu wedi ehangu 18%, mae hyn yn dal 8% yn is na lefel allbwn Ch4 2019. Adferodd gweithgareddau Llety a Gwasanaeth Bwyd, ymhlith y sectorau a gafodd eu taro galetaf yn Ch2 2020, oherwydd agoriad y diwydiant lletygarwch a chofnodwyd cynnydd chwarterol sylweddol yn Ch3 2020 (385%).

Cwmp pellach yn y farchnad lafur yn sgil pandemig COVID-19.

Methodd cefnogaeth gyhoeddus helaeth, yn bennaf trwy gyfrwng y Cynllun Cadw Swyddi Coronafeirws ag unioni effeithiau llawn COVID-19 ar y farchnad lafur. Er enghraifft, cynyddodd cyfradd ddiweithdra'r DU o 3.9% yn Ch2 2020 i 4.8% yn Ch3 2020. Cyrhaeddodd diweithdra ymhlith pobl ifanc 14.6% erbyn

Ch3 2020. Cynyddodd nifer y diswyddiadau 138% yn y chwarter at Ch3 2020, gan godi o 132,000 yn Ch2 2020 i 314,000 yn Ch3 2020. Cynyddodd cyfraddau diweithdra er⁸ gwaethaf lleddfu cyfyngiadau a gyda mwy o fusnesau'n gweithredu 'fel arfer'.

⁸ <https://www.smmr.co.uk/2020/10/uk-new-van-market-accelerates-26-4-in-september-but-uncertainty-ahead/>

Mae argyfwng COVID-19 wedi dangos sut mae strwythur economaidd Cymru yn arbennig o fregus i sioc economaidd. Yng Nghymru, y gyfradd ddiweithdra yn Ch3 2020 oedd 4.6%. Roedd hyn yn golygu bod 28,000 yn fwy o bobl ddi-waith nag yn Ch2 2020 (h.y. cynnydd chwarterol o 1.4%, y mwyaf ymhlith rhanbarthau'r DU). Cymru hefyd a gafodd y cwmp mwyaf yn y gyfradd gyflogaeth (roedd hyn yn cipio mwy na dim ond newidiadau mewn diweithdra yn unig), gan ostwng o 74.6% yn Ch2 2020 i 72.1% yn Ch3 2020, gyda 42,000 yn llai o unigolion yn gweithio yng Nghymru. Dros y flwyddyn gyfan hyd at Ch3 2020 gostyngodd cyfradd cyflogaeth Cymru o 73.9% i 72.1%.

Mae'n agored i'w gwestiynu pa mor wael y byddai'r dangosyddion marchnad lafur hyn wedi bod heb bresenoldeb y cynllun seibiant.⁹ O ddechrau'r pandemig hyd fis Rhagfyr 2020, mae mwy na 260,000 o ddiswyddiadau wedi'u

cyhoeddi yn y DU.¹⁰ Er bod economi'r DU yn elwa o'r estyniad i'r cynllun seibiant, mae disgwyl i ffigurau diweithdra barhau i gynyddu. Er enghraifft, ym mis Tachwedd ac ym mis Rhagfyr disgwylir i nifer fawr o swyddi gael eu colli o ganlyniad i gyhoeddiadau diweddar a wnaed gan yr Arcadia Group a Debenhams. Caeodd tua 11,000 o allfeydd siopau cadwyn y DU yn ystod hanner cyntaf 2020, gyda Phen-y-bont ar Ogwr, Bangor a Chasnewydd yng Nghymru ymhlith yr ardaloedd yr effeithiwyd arnynt waethaf ledled y DU. Er enghraifft, cofnododd Canolfan Siopa Rhiw ym Mhen-y-bont ar Ogwr 20% yn llai o siopau ym mis Awst o'i gymharu ag Ebrill 2020, Canolfan Siopa Deiniol ym Mangor 17.4% yn llai o siopau a Chanolfan Siopa Friars Walk yng Nghasnewydd 14% yn llai o unedau.¹¹ Yn y cyfnod hwn, gwelodd Cymru gyfan 3.2% yn llai o unedau mewn parciau manwerthu ac 1.6% yn llai o siopau ar y stryd fawr.

Cwmp yn nifer yr hawlwy'r budd-dal diweithdra ym mis Hydref 2020.

Gellir gweld dangosyddion eraill ynghylch iechyd marchnad lafur y DU yn y niferoedd sydd ar fudd-daliadau sy'n gysylltiedig â diweithdra. Ym mis Hydref 2020, hawliodd tua 2.63m o bobl fudd-daliadau cysylltiedig â diweithdra yn y DU (i lawr 30,000 ers mis Medi).¹² Yn yr un mis, hawliodd tua 114,000 o bobl yng Nghymru fudd-daliadau cysylltiedig â diweithdra (7.5% o'r gweithlu)¹³, i lawr o 120,000 ym mis Gorffennaf 2020. Ar 1 Hydref 2020, yr

ardaloedd yng Nghymru gyda'r gyfran uchaf o bobl o oedran gweithio sy'n hawlio naill ai lwfans ceisio gwaith neu gredyd cyffredinol oedd Casnewydd (7.6%) a Blaenau Gwent (6.8%), a chyda'r gyfran isaf, Mynwy (4%) a Ceredigion (4.2%) (Ffigur 2). Mae angen bod yn ofalus gwrth ymdrin ag unrhyw ddehongliadau yma, gan na ellir sefydlu'r duedd sylfaenol 'wir' eto gyda'r cynllun seibiant yn dal i fod yn weithredol.

⁹ Oherwydd y cynllun seibiant, mae'r ffigurau ar ddiweithdra yn gyfnewidiol a dylid eu trin yn ofalus.

¹⁰ www.theguardian.com/world/2020/jul/31/uk-coronavirus-job-losses-the-latest-data-on-redundancies-and-furloughs

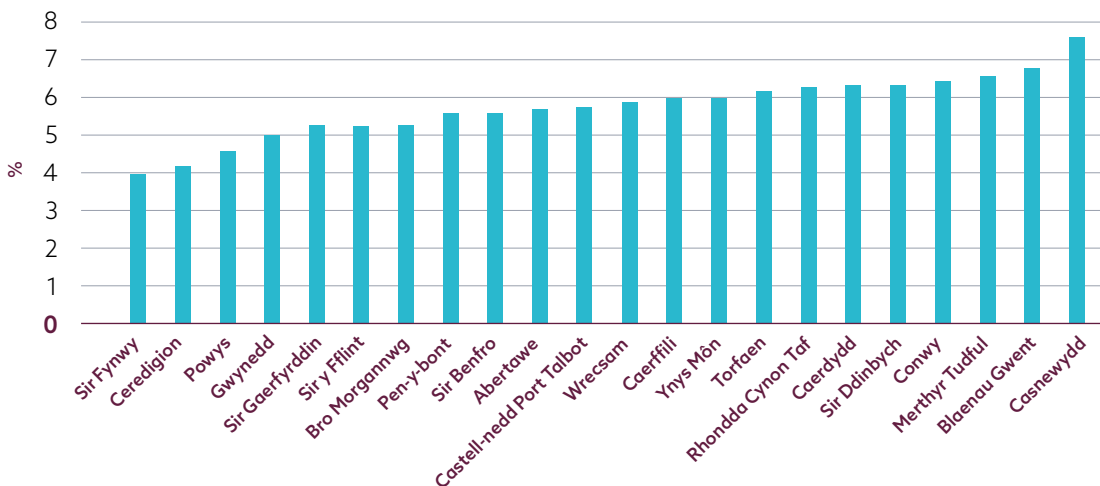
¹¹ www.localdatacompany.com/download-report-h1-2020

¹² statswales.gov.wales/Catalogue/Business-Economy-and-Labour-Market/People-and-Work/Unemployment/Claimant-Count/seasonallyadjustedclaimantcount-by-ukcountry-englishregion-variable-month

¹³ Ystadegau arbrofol. Mae'r data ar gyfer Hydref 2020 yn rhai dros dro.

Ffigur 2.

Cyfran y bobl oedran gweithio sy'n hawlio naill ai lwfans chwilio am waith neu gredyd cynhwysol yn ôl ardal awdurdod lleol Cymru

Ffynhonnell: [Data Cymru](#)

Mae mwy na 9.6m o swyddi yn y DU wedi cael eu rhoi ar y cynllun seibiant, er, mae'r nifer wedi bod yn gostwng ers dechrau mis Gorffennaf.¹⁴ Cyfanswm gwerth hawliadau'r cynllun seibiant yn y DU oedd £43bn erbyn canol mis Tachwedd 2020, i fyny o £35.4bn ar ddiwedd Awst 2020. Ym mis Medi 2020 roedd tua 550,000 o gyflogwyr yn dal i fod yn y cynllun, ac roedd 99.1%

ohonynt yn BBaCh.¹⁵ Roedd cyflogwyr y DU a ddefnyddiodd fwyaf ar y cynllun ym mis Medi mewn sectorau fel gwasanaethau proffesiynol, gwyddonol a thechnegol (86,000 o fusnesau), cyfanwerthu a manwerthu (84,000) ac adeiladu (62,000). Yng Nghymru, ar 30 Medi, roedd 95,700 o swyddi yn dal i fod yn rhan o'r cynllun seibiant, sef tua 7% o gyfanswm y gyflogaeth.

Crynodeb o'r rhagolygon.

Mae Banc Lloegr wedi diwygio ei ragolwg ar gyfer economi'r DU yn 2020 o ddirywiad o 9.5% (Awst) i ostyngiad o 11% (Tachwedd) ac yna gyda rhagolwg adlam o 7.25% ar gyfer 2021.¹⁶ Mae rhagolygon economaidd y Gronfa Ariannol Ranbarthol (CARh) yn rhagweld y bydd economi'r DU wedi crebachu 9.8% yn 2020. Rhoddodd y Sefydliad ar gyfer

Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (SCDE) ym mis Rhagfyr ragamcaniad mwy pesimistaidd o ostyngiad o 11.2% yn CDG y DU ar gyfer 2020. Mae Banc Lloegr yn datgelu cynnydd o ddiweithdra'r DU o 4% yn 2019 i 6.3% yn 2020 (o'i gymharu â'r rhagfynegiad o 7.5% ar gyfer 2020, a wnaed ym mis Awst).

¹⁴ www.gov.uk/government/collections/hmrc-coronavirus-covid-19-statistics

¹⁵ www.gov.uk/government/publications/coronavirus-job-retention-scheme-statistics-november-2020/coronavirus-job-retention-scheme-statistics-november-2020

¹⁶ www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/monetary-policy-report/2020/november/monetary-policy-report-nov-2020.pdf

Bellach mae effeithiau cynnar iawn y pandemig yn cael eu cipio gan amcangyfrifon CDG chwarterol (arbrofol) Cymru. Mae'r ffigurau diweddaraf sydd ar gael, ar gyfer Ch1 2020 (Ffigur 3), yn dangos dirywiad chwarterol o 2.4% (tebyg i Loegr a'r Alban),¹⁷ gan gipio effeithiau cychwynnol y cyfnod clo ym mis Mawrth 2020. Fodd bynnag, roedd tystiolaeth gref bod Cymru

yn dechrau ar gyfnod o dwf arafach cyn COVID-19. Er enghraifft, amcangyfrifir bod CDG Cymru wedi crebachu 1.1% yn y chwarter hyd at Ch4 2019 yn dilyn cynnydd o 0.1% yn y chwarter hyd at Ch3 2019. Gostyngodd CDG cyffredinol yng Nghymru 3.8% yn y flwyddyn hyd at Ch1 2020. Dylai'r ffigurau hyn gael eu trin yn ofalus, oherwydd anwadalarwydd y data hwn.

Cynyddodd buddsoddiad busnes y DU yn Ch3 2020.

Cynyddodd buddsoddiad busnes y DU 15.1% yn y chwarter hyd at Ch3 2020. Roedd hyn yn dilyn dirywiad o 31.4% yn Ch2 2020, y cwmp chwarterol cyflymaf a gofnodwyd. Disgwylir i fuddsoddiad busnes contractio eto yn dilyn mesurau newydd y cyfnod clo a orfodwyd yn Ch4 2020. Mae Banc Lloegr yn rhagweld y bydd y DU, o dan ei senario sylfaenol, wedi gweld buddsoddiad busnes yn gostwng oddeutu 19%

yn 2020 ond yn codi 5.75% yn 2021 a 13.25% yn 2022. Mae hwn yn rhagolwg gwell o'i gymharu â Banc Barn Lloegr ym mis Mai 2020, pan ragwelodd ostyngiad o 26% mewn buddsoddiad busnes ar gyfer 2020.¹⁸ Mae'r bwlch rhwng rhagolygon cynnar o effaith y pandemig a'r alldro yn amlwg ac yn dystiolaeth o broblemau rhagweld ym mhresenoldeb sioc mor ddifrifol.

Ffigur 3.

% newid chwarterol CDG, Cymru

Ffynhonnell: [CDG chwarterol y wlad a rhanbarthol, SYG](#)

¹⁷ www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpukregionsandcountries/januarytomarch2020

¹⁸ www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/monetary-policy-report/2020/may/monetary-policy-report-may-2020

Hyder cwmnïau bach yn parhau i fod yn isel iawn yn Ch3 2020.

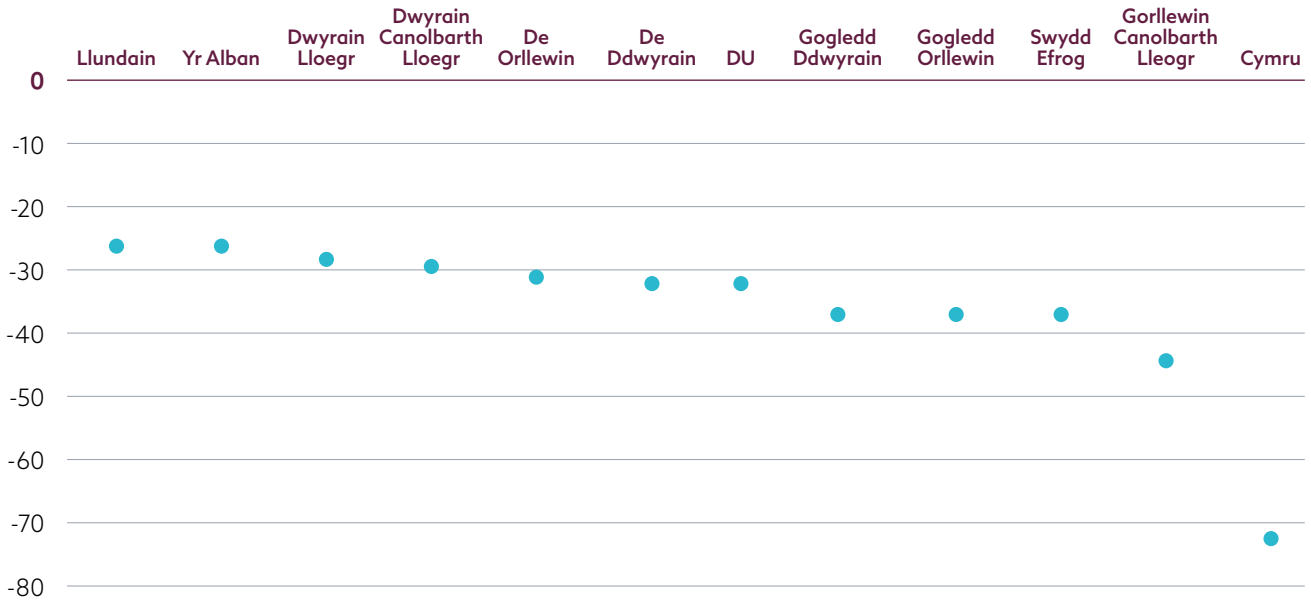
Plymiodd Mynegai Busnesau Bach y DU¹⁹ i'r lefel isaf erioed yn Ch1 2020 ac roedd hyn cyn effeithiau gwaethaf y pandemig. Arhosodd y mynegai mewn tiriogaeth negyddol yn Ch2 2020 a Ch3 2020. Dirywiodd Mynegai Busnesau Bach y DU i -32.6 yn Ch3 2020.²⁰ Canfuwyd bod tua 25% o BBaCh y DU wedi lleihau nifer y staff yn Ch3 2020, i fyny o 23% yn Ch2 2020. Nododd mwy na 55% o gwmnïau bach eu bod wedi gostwng referniw yn Ch3 2020, gyda 50% yn disgwyl chwarter arall o ddirywiad ar gyfer Ch4 2020.

Mae mynegai hyder busnesau bach y DU yn dal i fod yn isel iawn mewn lletygarwch a hamdden yn Ch3 2020

Cofnodwyd yr hyder isaf mewn sectorau sydd wedi wynebu cyfyngiadau clo llym a chwypniadau difrifol yn y galw, gan gynnwys lletygarwch (cwmp mynegai o -127), hamdden (-58) a manwerthu (-43).

Ffigur 4.

Mynegai Busnesau Bach, rhanbarthau'r DU, Ch3 2020

Ffynhonnell: Mynegai Llais Busnesau Bach y FfBB Ch3 2020

¹⁹ Mynegai wedi'i bwysoli o'r Mynegai Busnesau Bach o'r ymatebion i'r cwestiwn: 'O ystyried eich perfformiad busnes cyffredinol, ac anwybyddu unrhyw amrywiadau tymhorol arferol yr adeg hon o'r flwyddyn, sut ydych chi'n gweld rhagolygon busnes dros y tri mis nesaf, o'i gymharu â'r y tri mis blaenorol? 'Rhoddir y pwysidiadau canlynol i gyfran y cwmnïau sy'n adrodd 'llawer gwell': +2, ychydig yn well +1, tua'r un 0, ychydig yn waeth -1 ac yn waeth o lawer -2; mae'r Mynegai Busnesau Bach yn deillio o swm y ffactorau hyn' (FfBB, 2020).

²⁰ FfBB (2020). Mynegai FfBB busnesau bach, Chwarter 3 2020. Ar gael yn: www.fsb.org.uk/static/528fb693-ad22-46fb-9cc0164dde4cdbaa/FSB-SBI-Q3-2020.pdf

Cymru oedd â'r BBaCh lleiaf hyderus yn Ch3 2020.

Er bod hyder BBaCh wedi plymio ar draws holl ranbarthau'r DU yn Ch3 2020, Cymru oedd y rhanbarth gyda'r cwmnïau bach

lleiaf hyderus. Yn Ch3 2020, mynegai hyder BBaCh Cymru oedd -72.

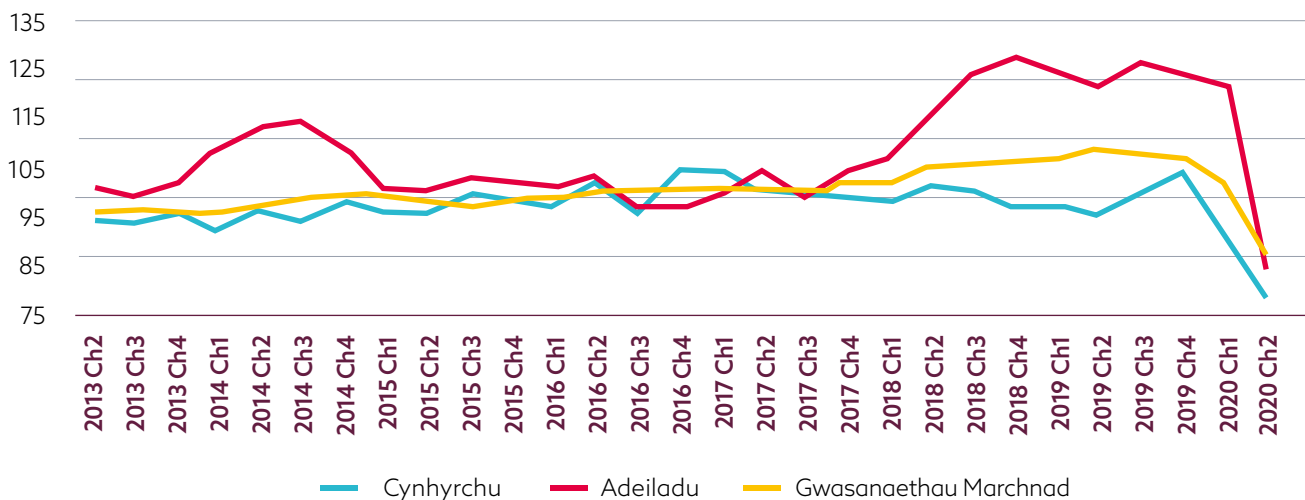
Plymiodd twf allbwn ar draws y sectorau cynhyrchu, adeiladu a gwasanaethau marchnad yn Ch2 2020.

Mae Ffigur 5 yn dangos y symudiad chwarterol ym mynegeion Cymru o allbwn mewn gwasanaethau cynhyrchu, adeiladu a marchnad rhwng Ch2 2013 a Ch2 2020. Mae'r mynegai allbwn cynhyrchu yn cofnodi'r cwmp mwyaf diweddar, gan ostwng o 91.1 yn Ch1 2020 i 78.7 yn Ch2 2020, sydd bron 22% yn is na'i werth mynegai blwyddyn sylfaen 2016. Yn y sector cynhyrchu, roedd y diwydiannau yr effeithiwyd yn ddifrifol arnynt yn cynnwys offer cludo (o 83.6 yn Ch1 2020 i 48.9 yn Ch2 2020), golosg a chynhyrchion petroliwm wedi'u mireinio (o 87.8 yn Ch1 2020 i 52.3 yn Ch2 2020) a thecstilau,

dillad a lledr (o 90.1 yn Ch1 2020 i 56.7 yn Ch2 2020). Effeithiwyd ar y mynegai adeiladu gan ataliadau gorfodol a wnaed mewn prosiectau mawr oherwydd cyfyngiadau'r cyfnod clo. Plymiodd y mynegai adeiladu o 121.7 yn Ch1 2020 i 83.7 yn Ch2 2020, yr isaf ers Ch1 2010. Gostyngodd mynegai gwasanaethau'r farchnad yng Nghymru am bedwerydd chwarter yn olynol, yn dilyn chwe chwarter yn olynol o dwf cadarnhaol, gan ostwng o 102.2 yn Ch1 2020 i 87.1 yn Ch2 2020. Sylwer fod gobaith y bydd y mynegeion hyn wedi gwella yn Ch3 2020 yn unol â'r twf economaidd cyffredinol.

Ffigur 5.

Mynegeion allbwn Cymru: tueddiadau Ch2 2013 - Ch2 2020 (2016 = 100)

Ffynhonnell: Stats Cymru, Mynegeion Cynhyrchu ac Adeiladu Cymru (2016 = 100) yn ôl adran a blwyddyn a Mynegai Gwasanaethau'r Farchnad (2016 = 100) yn ôl blwyddyn ac ardal

Effeithiau pandemig COVID-19 a pholisïau lliniaru dilynol ar fusnesau Cymru.

Yn ôl Arolwg Effaith Busnes COVID-19 SYG,²¹ roedd tua 97% o fusnesau Cymru yn masnachu yn y cyfnod rhwng 10 a 23 Awst, gyda'r gyfradd hon yn debyg ledled y DU gyfan. Fodd bynnag, er bod cefnogaeth llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru wedi galluogi llawer o gwmnïau i oroesi, mae nifer y diddymiaidau cwmnïau wedi cynyddu yng Nghymru. Yn ôl data o gronfa ddata busnes FAME,²² roedd nifer y diddymiaidau a'r ymddatodiadau o BBaCh yng Nghymru, yn y cyfnod rhwng Ionawr a Thachwedd 2020, yn uwch nag yn y cyfnod rhwng Ionawr a Thachwedd 2019 (1,527 o'i gymharu â 1,250). Unwaith eto mae angen bod yn ofalus wrth ddehongli graddfa'r niferoedd hyn gyda chymaint o ymyriadau gan y llywodraeth i gefnogi cwmnïau sy'n dal i weithredu a gyda'r gobaith y bydd ymddatodiadau yn camu i fyny eto ar ddiwedd y cyfnod seibiant.

Er bod mwyafrif llethol y busnesau wedi parhau i fasnachu, mae Arolwg Effaith Busnes COVID-19 SYG yn awgrymu bod trosiant cwmnïau wedi cael ei effeithio'n wael. Rhwng 10 a 23 Awst, nododd tua hanner y busnesau a arolygwyd yng Nghymru (48.5%) ostyngiad mewn trosiant, gyda 7% yn nodi crebachiad o fwy na 50%.

Yn yr Arolwg a gyfeiriodd at y cyfnod rhwng 21 Medi a 4 Hydref, roedd y sectorau yr effeithiwyd arnynt fwyaf o ran effeithiau trosiant yn cynnwys gwasanaethau cyfanwerthu a manwerthu, llety a bwyd.

Dylid bod yn ofalus wrth gymharu canfyddiadau gwahanol rowndiau Effaith Busnes COVID-19 SYG gan nad yw'r samplau ym mhob ton o'r arolwg yr un peth. Fodd bynnag, mae yna ddyfalbarhad yn y canfyddiadau am y sectorau yr effeithir arnynt fwyaf. Mae'r arolygon yn tueddu i dynnu sylw at y ffaith mai hamdden, lletygarwch ac addysg fu'r sectorau a brofodd yr effaith fwyaf yn sgil pandemig COVID-19 a mesurau'r cyfnod clo wedi hynny. Mae hwn yn fater penodol i Gymru gyda symiau cymharol uchel o gyflogaeth yn y sectorau hamdden a'r rhai sydd a wnelo twristiaeth.

Adroddodd Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC Ch3 2020²³ bod tua 75% o BBaCh y DU a arolygwyd wedi cael eu heffeithio'n negyddol gan y pandemig a'r argyfwng economaidd dilynol, gydag effeithiau'n fwy difrifol i'r busnesau lleiaf. Mae tua 10% o BBaCh y DU a arolygwyd ym Monitor Ch3 2020 wedi gwneud diswyddiadau, tra bod 30% o fusnesau'r DU yn disgwyl y byddai trosiant wedi gostwng mwy na 50% neu heb ddisgwyl unrhyw incwm o gwbl.

Hamdden, addysg a lletygarwch fu'r diwydiannau yn y DU yr effeithiwyd fwyaf arnynt

Yn ôl Arolwg Effaith Busnes COVID-19 SYG, y diwydiannau yr effeithiwyd arnynt fwyaf gan COVID-19 rhwng 10 a 23 Awst oedd hamdden (nododd 74% o fusnesau a arolygwyd yn y DU gwmp mewn trosiant), addysg (59%), a llety a gwasanaethau bwyd (58%).

²¹ www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessimpactofcovid19surveybicsresults

²² www.bvdinfo.com/en-gb/our-products/data/national/fame?gclid=CjwKCAjw19z6BRAYEiwAmo64LYRBg1gDNQYKMizK80lbP17gVZYUgVdUsU9lga0CpdprZZAhAxOTpxoCsXsQAvD_BwE

²³ www.bva-bdrc.com/wp-content/uploads/2020/11/SME-charts-Q3-2020-presentation-pack-FINAL-website.pdf

Mae'r Monitor yn adrodd bod cyfran BBaCh y DU a oedd yn poeni am yr hinsawdd economaidd bresennol wedi gostwng o 47% yn Ch2 2020 i 41% yn Ch3 2020. Cynyddodd pryderon ansicrwydd gwleidyddol ychydig o 24% yn Ch2 2020 i 25% yn Ch3 2020. Cofnododd bron i 46% o BBaCh y DU a gymerodd ran yn yr arolwg ddirywiad economaidd yn Ch3 2020, i fyny o 21% yn Ch1 2020 a 22% yn Ch2 2020, a lletygarwch, iechyd a chludiant yw'r sectorau sydd fwyaf tebygol o nodi dirywiad. Nododd yr un adroddiad fod tua 79% o BBaCh y DU a arolygwyd wedi nodi elw, y gyfradd isaf ers 2014.

Ar ben hynny, yn ôl arolwg a gyflwynwyd yn yr adroddiad Mentergarwch a COVID-19: Heriau a chyfleoedd,²⁴ a gynhaliwyd rhwng 6 Mai a 13 Gorffennaf, nododd tua 60% o berchnogion BBaCh y DU fod bodolaeth eu busnes o dan fygythiad oherwydd llai o fasnach. Roedd y materion a wynebir amlaf yn cynnwys archebion wedi'u canslo neu eu gohirio, costau rhedeg, trafodion heb gael eu talu a heriau i gyflenwyr talu. Roedd gan oddeutu 50% o'r mentergarwyr a arolygwyd bryderon y gallent redeg allan o gronfeydd arian wrth gefn yn ystod y 12 mis nesaf. Yn erbyn hyn, gwnaeth y rhan fwyaf o'r perchnogion busnes a gafodd eu cyfweld gais am gefnogaeth gan y llywodraeth (75%), tra bo' llawer o fentergarwyr wedi datblygu gwasanaethau newydd, yn enwedig yn y gofod digidol, neu'n rhoi hwb i'r galluoedd ar-lein presennol.

²⁴ [kclpure.kcl.ac.uk/portal/en/publications/entrepreneurship-and-covid19-challenges-and-opportunities\(6273a6d3-f655-4f20-8fd4-ef808b198f08\).html](https://kclpure.kcl.ac.uk/portal/en/publications/entrepreneurship-and-covid19-challenges-and-opportunities(6273a6d3-f655-4f20-8fd4-ef808b198f08).html)

Mae'r amodau ar gyfer cyllid ac ariannu BBaCh Cymru wedi bod yn newid yn gyflym yn ystod y 10 mis diwethaf, o ganlyniad i bandemig COVID-19 ac ymateb polisi llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru. Mae rhagor o fanylion am

ymyriadau cyllid busnes COVID-19 i'w gweld yn adroddiad Dirnad Economi Cymru Rhagfyr 2020 sy'n archwilio graddfa ymateb Llywodraeth Cymru a buddiolwyr Cymru o'r ymyriadau hyn.²⁵

Mae'r galw am lif arian a chredyd yn parhau i fod yn gryf.

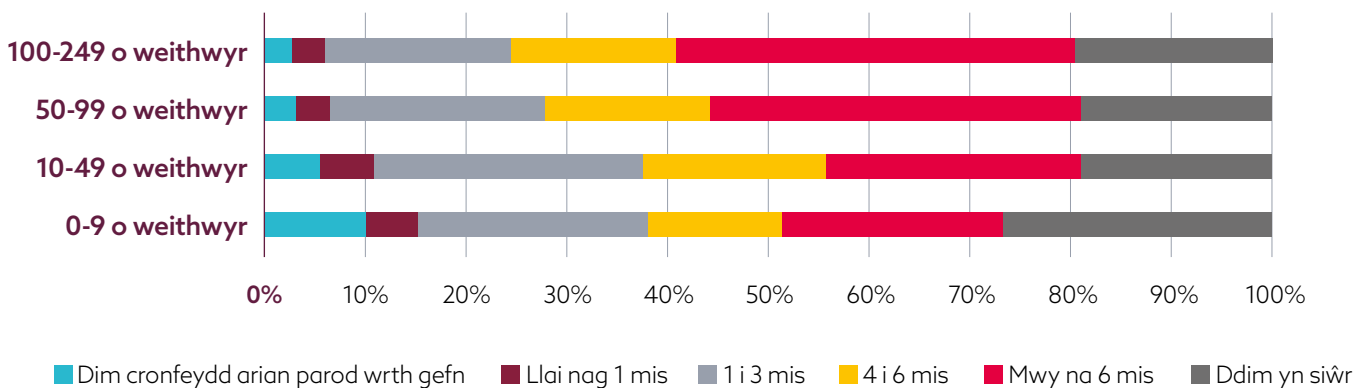
Yn ôl crynodeb o amodau busnes²⁶ Asiantau Banc Lloegr, er bod galw BBaCh am gredyd wedi llacio, ar ôl y cynnydd cychwynnol mewn ceisiadau am fenthyciadau a gefnogir gan y llywodraeth, mae'n parhau i fod yn gryf ers ail agor gweithgaredd busnes, gyda busnesau bach yn chwilio am gredyd i gwmpasu anghenion cyfalaf gweithio a llif arian. Mae pryderon BBaCh am eu gallu i ad-dalu dyledion yn dirywio, gyda busnesau yn ail drefnu eu dyled ar ôl diwedd gwyliau ad-dalu. Yn ôl Monitor Cyllid Busnesau Bach a Chanolig BVA BDRC Ch3 2020, gostyngodd cyfran y BBaCh sy'n defnyddio cyllid a oedd yn poeni am eu gallu i ad-dalu dyledion o 29% yn Ch2 2020 i 21% yn Ch3 2020, ar ôl dyblu rhwng Ch1 2020 a Ch2 2020 (o 14% i 29%). Ymddengys mai busnesau ym maes

adeiladu ac adwerthu oedd y lleiaf pryderus am eu gallu yn y dyfodol i ad-dalu eu dyledion (17% o'r BBaCh a arolygwyd yn Ch3 2020).

Mae Ffigur 6 yn dangos nad oedd gan bedwar o bob deg cwmni micro a bach yn y DU a arolygwyd yn y don ddiweddaraf o Arolwg Effaith Busnes SYG COVID-19, gyda chyfnod cyfeirio rhwng 19 Hydref a 1 Tachwedd, naill ai arian wrth gefn na llif arian ar ôl hyd at 3 mis o weithrediadau. Roedd busnesau canolig y DU mewn sefyllfa well yn hyn o beth, gyda 25% yn nodi materion o bwys mawr o ran llif arian. Fodd bynnag, nododd Monitor Cyllid Busnesau Bach a Chanolig BVA BDRC Ch3 2020 bryderon ynghylch llif arian / taliadau hwyr yn dirywio (o 19% o BBaCh y DU a arolygwyd yn Ch2 2020 i 14% yn Ch3 2020).

Ffigur 6.

Pa mor hir ydych chi'n meddwl y bydd cronfeydd arian wrth gefn eich menter yn para? Ymateb y cwmnïau a arolygwyd rhwng 19 Hydref a 1 Tachwedd, % y cwmnïau a arolygwyd

Ffynhonnell: [Arolwg Effaith COVID-19 ar Fusnes SYG Survey](#)

²⁵ [EiW bespoke report on COVID-19 interventions_ENG.pdf \(developmentbank.wales\)](#)

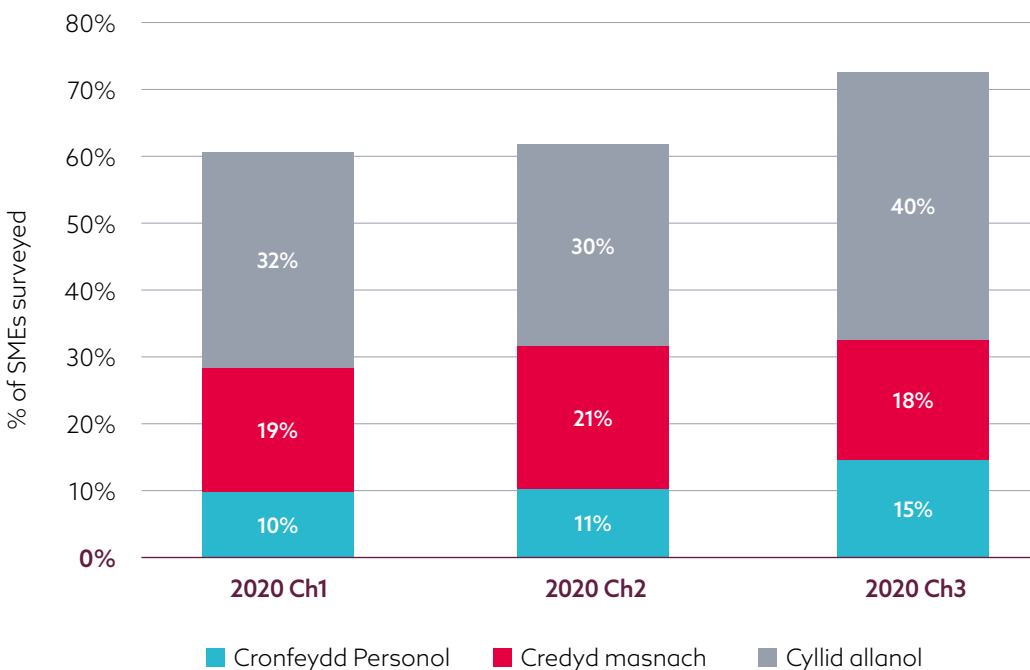
²⁶ www.bankofengland.co.uk/agents-summary/2020/2020-q3

Nododd Monitor Cyllid Busnesau Bach a Chanolig BVA BDRC Ch3 2020 fod yr awydd am gyllid yn y dyfodol wedi cynyddu ar draws yr holl fandiau maint BBaCh. Nododd tua 11% o BBaCh y DU a arolygwyd fod angen cyllid arnynt yn Ch3 2020, i fyny o 6% yn Ch2 2020, gyda'r cyllid hwn yn canolbwyntio'n bennaf ar ariannu llif arian (91% o'r BBaCh a gyfwelwyd yn Ch3 2020 i fyny o 51% yn Ch2 2020). Gallai hyn fod yn oblygiad o ailagor yr economi. At hynny, cynyddodd y ganran o BBaCh y DU a gafodd eu cyfweld a oedd yn cytuno â'r datganiad 'Fel busnes rydym yn hapus i ddefnyddio cyllid allanol i helpu'r busnes i dyfu a datblygu' o 29% yn Ch1 2020 i 31% yn Ch2 2020, ac ymhellach i 34% yn Ch3 2020 (mae'r ffigur olaf hwn yn hafal i gyfradd 2017).

Mae'r defnydd o gyllid busnes wedi cynyddu'n sylweddol yn Ch3 2020. Yn ôl Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC Ch3 2020, defnyddiodd 73% o BBaCh ryw fath o gyllid busnes, i fyny o 63% yn Ch2 2020 a 61% yn Ch1 2020 (Ffigur 7). Cofnodwyd y cynyddiadau mwyaf amlwg mewn adeiladu, gweithgynhyrchu a manwerthu. Cynyddodd canran BBaCh y DU y canfuwyd eu bod yn defnyddio cyllid allanol o 30% yn Ch2 2020 i 40% yn Ch3 2020, a benthyciadau banc oedd yr offeryn cyllid mwyaf cyffredin (15%), ac yna gorddrafft (13%) a chardiau credyd (13%). Gostyngodd defnyddwyr credyd masnach o 21% i 18%, er, yng nghanol y cyfnod pan yr oedd yr amodau busnes yn tynhau, cynyddodd cyfran BBaCh y DU a arolygwyd a oedd wedi chwistrellu cronfeydd personol (cyllid mewnol) o 11% yn Ch2 2020 i 15% yn Ch3 2020.

Ffigur 7.

Defnydd cyllid busnes BBaCh, yn ôl y math o gyllid

Ffynhonnell: Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRC Ch3 2020

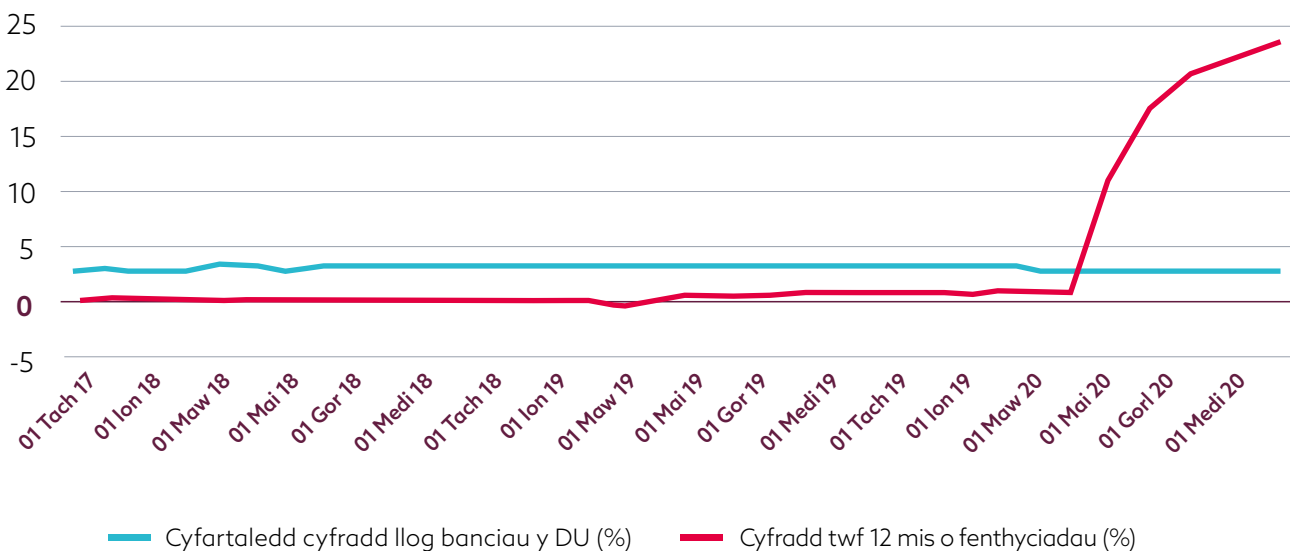
Cyfraddau llog ar fenthyciadau i BBaCh y DU yn parhau'n isel, a chyfradd twf blynyddol benthyciadau yn cynyddu.

Mae Ffigur 8 yn dangos bod y cyfraddau llog cyfartalog ar fenthyciadau i BBaCh y DU wedi gostwng ychydig yn ystod y misoedd diwethaf i 2.81% ar ddiwedd mis Hydref 2020. Mae'r sefydlogi cyfradd llog Banc Lloegr i 0.1 wedi dylanwadu ar y lefelau isel yn y cyfnod hyd at fis Hydref. % ers mis Mawrth 2020. Nod hyn oedd lleihau cost benthycia busnes a oedd wedi cynyddu oherwydd y risg gynyddol o ddiffygion. Disgwylir y bydd y broses o leihau costau benthycia busnes yn cael ei hwyluso gan benderfyniad Banc Lloegr i gynyddu ei raglen leddfdu meintiol £150bn arall, gan gyrraedd cyfanswm o £895bn.

Mae'r dirywiad graddol mewn cyfraddau llog wedi'i gysylltu'n rhannol â'r tueddiadau cynyddol yng nghyfradd twf blynyddol benthyciadau i BBaCh y DU o 17.4% ym mis Mehefin i 24.2% ym mis Hydref 2020. Mae'r cynnydd hwn yng nghyfradd twf blynyddol benthyciadau i BBaCh y DU yn gysylltiedig yn bennaf â chynlluniau llywodraeth y DU i gefnogi busnesau'r DU yn ystod argyfwng COVID-19. Mae'r cynnydd pwysig mewn benthycia yn cael ei wirio gan ganfyddiadau Monitor Cyllid BBaCh BVA BDRG 2020 sy'n nodi bod cyfran y rhai nad ydynt yn fenthycwyr parhaol wedi gostwng, o 51% o'r BBaCh a arolygwyd yn Ch1 2020 i 41% yn Ch2 2020 ac ymhellach i 39% yn Ch3 2020, gydag unig fasnachwyr yn parhau i fod yr unig grŵp BBaCh sy'n tueddu i fod yn 'bobl nad ydynt yn fenthycwyr parhaol' yn hytrach na defnyddwyr cyllid allanol (42% i 36% o'r BBaCh a arolygwyd).

Ffigur 8.

Cyfradd llog ar fenthyciadau i BBaCh y DU, a chyfraddau twf benthyciadau

Ffynhonnell: Banc Lloegr

Mae ffigurau Cyllid y DU ar gyfer Ch2 2020 yn dangos bod benthycia busnes wedi cynyddu'n sylweddol. Cynyddodd nifer y busnesau yng Nghymru a gefnogwyd gan fenthycwyr yn Ch2 2020 chwe gwaith o'i gymharu â'r busnesau a gefnogwyd gan fenthycwyr yn ystod 2019. Neidiodd cyfanswm gwerth benthycia gros i

BBaCh Prydain Fawr o £5.6bn yn Ch1 2020 i £34.5bn yn Ch2 2020, sydd 50% yn fwy na'r cyfanswm blynyddol ar gyfer 2019.²⁷ Yng Nghymru, gwerth cymorth ariannol gros, trwy fenthycia masnachol a chynlluniau benthyciadau a gefnogir gan y llywodraeth i fusnesau oedd £2bn yn Ch2 2020.

Mae ymyriadau polisi gan lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i gefnogi busnesau yn parhau.

Mae cynlluniau llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru a sefydlwyd yng ngwanwyn 2020 wedi hwyluso'r cyflenwad o gredyd i fusnesau yn y DU. Lansiodd Cynllun Benthyciad Ymyrryd ar Fusnes Coronafeirws (CBYBC) a weinyddir gan Fanc Busnes Prydain, ar 23 Mawrth 2020, ac mae ar gael i BBaCh ar gyfer benthyciadau o hyd at £5m. Ar 15fed Tachwedd, cymeradwywyd 77,909 o fenthyciadau ledled y DU gyda chyfanswm gwerth o £18.46bn.²⁸ Yn y cyfnod hyd at 4 Hydref, derbyniodd BBaCh yng Nghymru £374m o arian cyllido trwy CBYBC, yn gysylltiedig â 1,691 o geisiadau cymeradwy, sy'n hafal i 3% o gyfanswm y cyfleusterau a gynigir yn y DU, tra bod cyfran Cymru ym mhoblogaeth fusnes y DU ychydig yn uwch. (4%).²⁹ Roedd BBaCh y DU a dderbyniodd arian gan CBYBC yn ymwneud yn bennaf â chyfanwerthu a manwerthu, adeiladu a gweithgynhyrchu.

Mae'r galw am y Cynllun Benthyciad Bownsio Nôl (CBBN)³⁰ ledled y DU wedi bod hyd yn oed yn gryfach. Erbyn 15fed Tachwedd, roedd benthyciadau CBBN gwerth £1.4m wedi'u cymeradwyo gyda chyfanswm gwerth o £42.2bn. Yn y cyfnod hyd at 4 Hydref, derbyniodd BBaCh Cymru 'fenthyciadau CBBN gyda gwerth o £1.35bn, yn gysylltiedig â 48,893 o geisiadau a gymeradwywyd (sy'n hafal i 4% o gyfanswm cyfleusterau

CBBN a gynigir yn y DU). Roedd y mwyafrif o fusnesau yn y DU a oedd yn derbyn arian trwy'r CBBN mewn gweithgareddau adeiladu, cyfanwerthu a manwerthu, a gweithgareddau proffesiynol, gwyddonol a thechnegol.

Mae Ffigur 9 yn dangos dosbarthiad daearyddol gwerth cynlluniau cymorth benthyciad llywodraeth y DU (CBYBC a CBBN) i fusnesau ar draws 40 etholaeth Cymru yn y cyfnod hyd at 4 Hydref 2020. De Caerdydd a Phenarth oedd â'r gyfran fwyaf gyda 5.3% o gyfanswm y gwerth (Benthyciadau £91m a 2,239), ac yna Caerdydd Canolog gyda 4.2% (£72m gyda 1,733 o fenthyciadau) a Gorllewin Caerfyrddin a De Sir Benfro gyda 3.9% (£68m gyda 1,921 o fenthyciadau). Rhondda oedd â'r gyfran isaf gydag 1% o gyfanswm y gwerth (£17.5m gyda 659 o fenthyciadau), islaw Dyffryn Cynon gyda 1.3% (£22.6m gyda 809 o fenthyciadau) a Blaenau Gwent gyda 1.4% (£23.5m gyda 641 o fenthyciadau). O ran gwerth cyfartalog benthyciadau fesul cais, roedd Alun a Glannau Dyfrdwy ar y brig gyda gwerth cyfartalog o £42,300, yn uwch na Wrecsam (£42,000) a Chaerdydd Canolog (£41,800). Ar waelod y tabl, roedd gan y Rhondda y gwerth cyfartalog isaf (£26,580), islaw Dyffryn Cynon (£28,020) ac Aberconwy (£28,670).

²⁷ www.ukfinance.org.uk/system/files/Business%20Finance%20Review%20-%20-%20Wales%20-%2020201008.pdf

²⁸ www.gov.uk/government/collections/hm-treasury-coronavirus-covid-19-business-loan-scheme-statistics

²⁹ www.british-business-bank.co.uk/coronavirus-loan-schemes-benefiting-businesses-in-all-corners-of-uk-reveals-new-analysis-from-british-business-bank

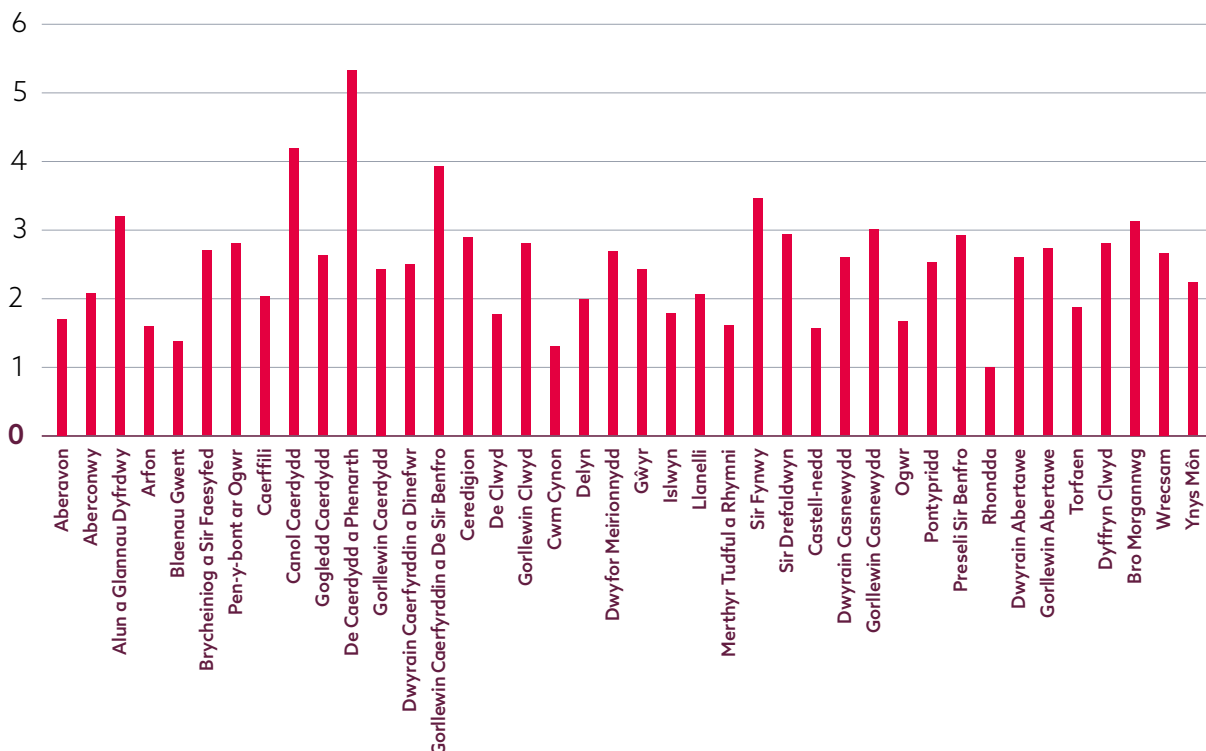
³⁰ O dan y CBBN, gall BBaCh fenthycia o £2,000 hyd at 25% o'u trosiant, gyda mwyafrif y benthyciad ar gael yn £50,000. Mae llywodraeth y DU yn darparu gwarant 100% i fenthycwyr ac yn cwmpasu'r 12 mis cyntaf o daliadau llog. Ar hynny, mae'r gyfradd llog wedi'i gosod ar 2.5% y flwyddyn.

Mae Cronfa'r Dyfodol, a ddarperir hefyd gan Fanc Busnes Prydain, yn darparu benthyciadau y gellir eu trosi gan y llywodraeth sy'n amrywio o £125,000 i £5m i fusnesau arloesol y mae COVID-19 yn effeithio arnynt. Yn y cyfnod hyd

at 15fed Tachwedd 2020, cymeradwywyd 874 o fenthyciadau y gellir eu trosi yn y DU, gyda chyfanswm gwerth o £876m. Yng Nghymru, cymeradwywyd 14 benthyciad dros yr un cyfnod, gyda chyfanswm gwerth o £7m.³¹

Ffigur 9.

Cyfran etholaethau Cymru (%) o gyfanswm gwerth cymorth busnes llywodraeth y DU trwy CBYBC a CBBN

Ffynhonnell: Banc Busnes Prydain

Lansiodd llywodraeth y DU gyfran gyntaf y Cynllun Cymorth Incwm Hunangyflogaeth (CCIH) ar 13 Mai 2020. Daeth y cynllun hwn i ben ar 13eg Gorffennaf, gyda chyfanswm o 2.7m o hawliadau yn y DU, gyda gwerth o £7.8bn.³² Agorodd yr ail gyfran ar 17eg Awst, ac ar 15fed Tachwedd bu 2.4m o hawliadau gyda chyfanswm gwerth o £5.9bn. Yng Nghymru, gwerth hawliadau yn ystod y gyfran gyntaf oedd £295m, gyda £228m o hawliadau o dan yr ail gyfran yn y cyfnod hyd at ddiwedd mis Hydref 2020. Tua 32%

o gyfanswm yr hawliadau am yr ail grant (ac roedd 38% yn ôl gwerth hawliadau) yng Nghymru gan yr hunangyflogedig ym maes adeiladu, tra bod 72% o'r holl hawliadau o Gymru i CCIH wedi'u gwneud gan ddynion.

Mae cyfanswm gwerth holl ymyriadau llywodraeth y DU, i gefnogi'r gwasanaethau gofal iechyd, busnesau a gweithwyr, bellach dros £280bn³³, gyda chanlyniadau pwysig i gyllid cyhoeddus y DU. Benthycia ym mis Hydref 2020 oedd £22.3bn, y chweched benthyciad uchaf mewn unrhyw fis ers i'r cofnodion ddechrau.³⁴

³¹ www.british-business-bank.co.uk/future-fund-publishes-diversity-data-of-companies-receiving-convertible-loan-agreements-5

³² www.gov.uk/government/collections/hmrc-coronavirus-covid-19-statistics#self-employment-income-support-scheme

³³ assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/938054/SR20_print.pdf

³⁴ www.ons.gov.uk/economy/governmentpublicsectorandtaxes/publicsectorfinance/bulletins/publicsectorfinances/october2020

Cynyddodd dyled gyhoeddus £276bn yn ystod saith mis cyntaf blwyddyn ariannol 2020/21, gan gyrraedd cyfanswm gwerth o £2,076bn ar ddiwedd mis Hydref 2020, sy'n hafal i 100.8% o CDG, 0.3% yn uwch nag ym mis Gorffennaf 2020.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi ymyrryd i helpu busnesau y mae'r pandemig a'r cloeon yn effeithio arnynt. Roedd ail gam Cronfa Cadernid Economaidd Llywodraeth Cymru (CCE) yn cynnwys 4,771 o grantiau a gymeradwywyd i ficro-gwmnïau a BBaCh, gyda chyfanswm gwerth o £57.9m, yn dilyn y cam cyntaf gyda 6,946 o grantiau wedi'u cymeradwyo a chyfanswm gwerth o £124.4m.³⁵ Yn yr ail gam, derbyniodd BBaCh sydd wedi'u lleoli yn Ne Ddwyrain Cymru grantiau gyda gwerth o £28m

(48% o werth y grantiau a gymeradwywyd yng Nghymru).³⁶ Sector adeiladu Cymru oedd â'r nifer uchaf o grantiau a gymeradwywyd (bron i 1,450, sy'n hafal i 30% o'r holl grantiau), gyda chyfanswm gwerth o £16m yng nghanam 2, ac yna gwasanaethau ariannol a phroffesiynol a diwydiannau creadigol.³⁷ Yn ogystal, gwnaed £770m o daliadau i fusnesau yng Nghymru o dan grantiau Cyfraddau Annomestig yr CCE, tra bod Cynllun Benthyciad Busnes COVID-19 Cymru (CBBCC) yn cefnogi busnesau gyda £92m o gyllid benthyciad (gweler yr Adran 5).³⁸ Agorodd Llywodraeth Cymru drydydd cam CCE gyda chyfanswm gwerth o £300m, i gefnogi busnesau yng nghanol y mesurau cyfnod clo a osodwyd ym mis Hydref / Tachwedd 2020.

Mae marchnadoedd ecwiti y DU mewn perygl.

Mae effeithiau pandemig COVID-19 a chythrwfl economaidd dilynol ar gyfalaf buddsoddi i'w gweld yn gynyddol. Yn ôl Beauhurst,³⁹ mae tua £12bn o fuddsoddiadau ecwiti'r DU, sy'n hafal i 15% o gyfanswm y farchnad ecwiti, yn parhau i fod mewn risg gymedrol i risg hanfodol. Roedd cyfran y busnesau twf uchel a oedd mewn perygl o'r pandemig oddeutu 30% ym mis Medi, i lawr o 53% ym mis Ebrill 2020, tra bod bron i 40% o gynyddu graddfa yn parhau i fod mewn categorïau sydd mewn perygl.

Yn ôl adroddiad UK Venture Capital Returns 2020,⁴⁰ mae'r cynnwrf yn y farchnad ecwiti yn dilyn cyfnod pan gyflawnodd cronfeydd cyfalaf menter y DU berfformiad da. Canfu'r adroddiad fod cyfalafwyr menter y tu allan i'r Triangl Aur (Llundain, Rhydychen a Chaergrawnt) yn cynnig potensial ar gyfer enillion uchel. Yn ôl Adroddiad Angylion Busnes y DU 2020,⁴¹ Roedd 1% o angylion busnes wedi'u lleoli yng

Nghymru yn 2020, mewn marchnad sydd wedi'i chrynhoi'n helaeth yn Llundain a De Ddwyrain (lleoliad cartref i 57% o angylion busnes y DU). Er gwaethaf yr argyfwng economaidd, gwnaeth tua 57% o angylion busnes a arolygwyd yn Adroddiad Angylion Busnes y DU 2020 fuddsoddiad rhwng Ebrill a Gorffennaf 2020, ac mae 46% ohonynt yn disgwyl gwneud buddsoddiadau newydd yn ystod gweddill blwyddyn ariannol 2020/21. Ansicrwydd economaidd (a nodwyd gan 45% o'r angylion busnes a gafodd eu cyfweld) ac effaith COVID-19 (32% o'r ymatebwyr) oedd y prif heriau a'r rhwystrau y mae angylion busnes yn eu hwynebu ar hyn o bryd. Ers dyfodiad y pandemig, canfuwyd bod bron i 33% o fuddsoddiadau angel busnes yng Nghymru wedi perfformio'n waeth nag yn y cyfnod cyn-COVID-19, gan gofnodi'r 7fed gyfradd uchaf ar draws rhanbarthau'r DU.

³⁵ gov.wales/sites/default/files/statistics-and-research/2020-08/summary-data-about-coronavirus-covid-19-and-the-response-to-it-10-august-2020-283.pdf

³⁶ businesswales.gov.wales/sites/business-wales/files/Phase%2020ERF%20Regional%20updated.pdf

³⁷ businesswales.gov.wales/sites/business-wales/files/ERF%20Phase%2020Sector%20updated%20English.pdf

³⁸ DEC (2020) Ymyriadau ariannol Llywodraeth Cymru Covid-19: Dadansoddiad o fuddiolwyr Cymru. Ar gael yn developmentbank.wales/sites/default/files/2020-12/EIW%20bespoke%20report%20on%20COVID-19%20interventions_ENG.pdf

³⁹ www.beauhurst.com/research/covid19

⁴⁰ www.british-business-bank.co.uk/wp-content/uploads/2020/11/BBB-VC>Returns-Report-2020-FINAL-1.pdf

⁴¹ www.british-business-bank.co.uk/wp-content/uploads/2020/10/20201008-BBB-Business-Angels-Report-Final.pdf?dm_t=0,0,0,0

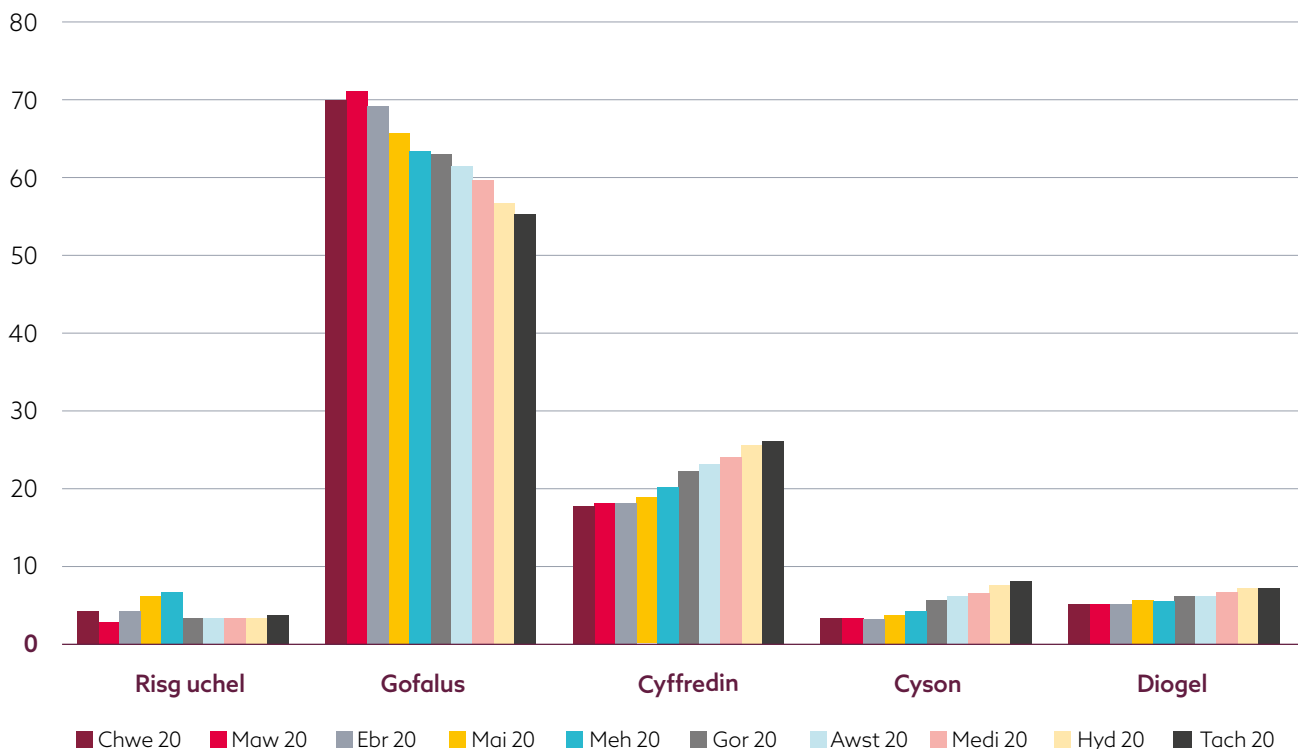
Gwelliant sylweddol yng ngraddau risg credyd BBaCh yn ail hanner 2020.

Mae effeithiau'r pandemig wedi'u hadlewyrchu yn y cyfraddau risg credyd i BBaCh. Ers ailagor yr economi, ym mis Gorffennaf 2020, mae cyfran y BBaCh yng Nghymru yn y grŵp risg uchel wedi aros yn gymharol sefydlog yn amrywio o 3% i 3.5% rhwng Awst a Thachwedd 2020. Mae cyfran y BBaCh yn y categori Rhybudd wedi gostwng o 63 % ym mis Gorffennaf i 55% ym mis Tachwedd 2020. Cofnodwyd cynnydd graddol yng nghyfran

y BBaCh yn y categorïau BBaCh arferol, sefydlog a diogel yn ail hanner 2020. Er bod angen gofal wrth ddehongli symudiadau misol yn y cyfraddau risg credyd, gydag oedi amser posibl rhwng cyfyngiadau mis Hydref a'u heffaith ar BBaCh Cymru, gallai polisïau'r llywodraeth sy'n amddiffyn cwmnïau a swyddi ac ailagor yr economi yn ystod misoedd yr haf fod yn bwysig ar gyfer lleihau'r risg credyd.

Ffigur 10.

Cyfran y BBaCh yn ôl Risg Credyd yng Nghymru (%), Chwefror 2020 - Tachwedd 2020

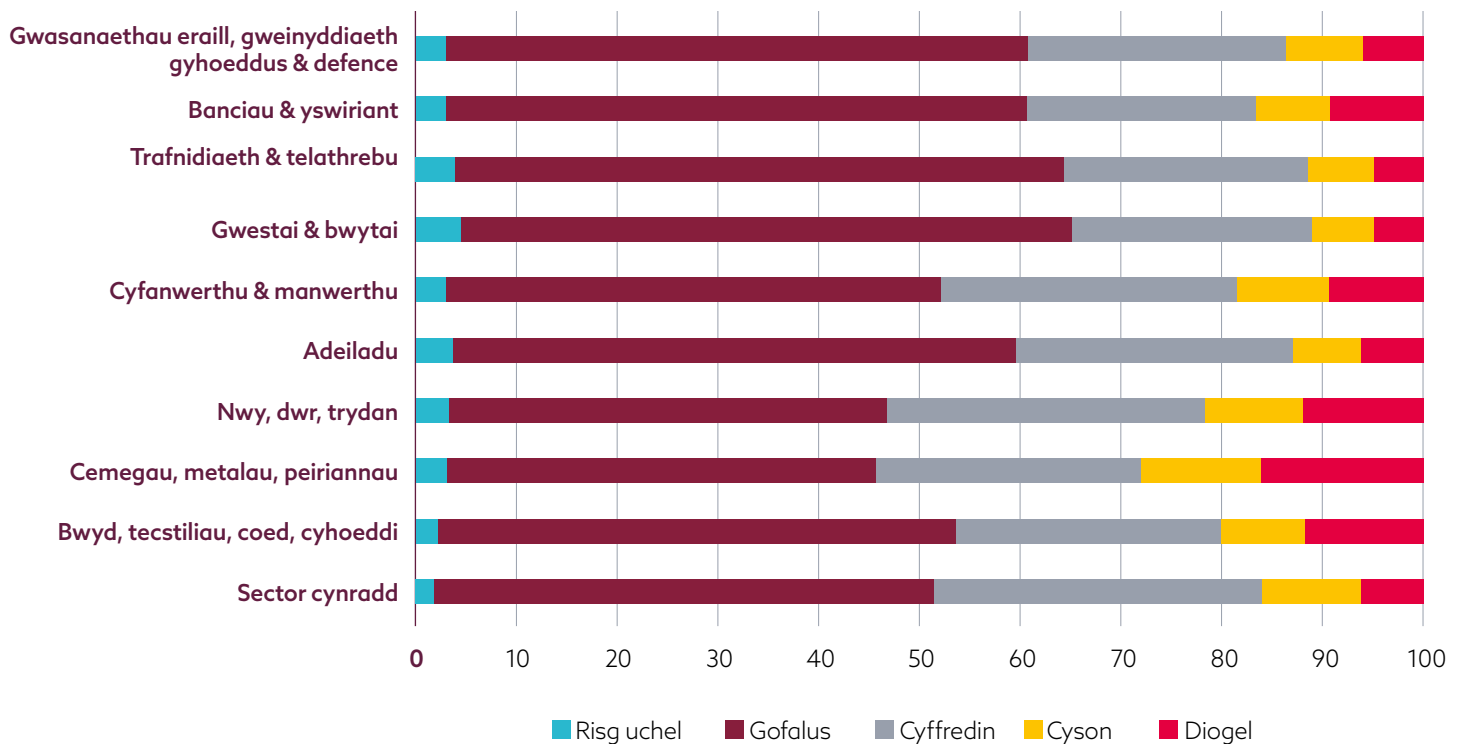

Ffynhonnell: FAME, Bureau van Dijk

Mae Ffigur 11 yn dangos data ar gyfer risg credyd BBaCh Cymru yn ôl sector ym mis Tachwedd 2020. Lletygarwch yn ogystal â thrafnidiaeth a thelathrebu oedd â'r gyfran uchaf o BBaCh yn y

grwpiau risg uchel a gofalus. Canghennau gweithgynhyrchu, fel bwyd, tecstilau, pren a chyhoeddi, ynghyd â chemegau, metelau a pheiriannau, oedd â'r gyfran uchaf o BBaCh yn y categorïau Diogel a Sefydlog.

Ffigur 11.
Risg Credyd BBaCh yn ôl Sector, Tachwedd 2020

Ffynhonnell: FAME, Bureau van Dijk

Mae'r adran hon yn crynhoi buddsoddiadau Banc Datblygu Cymru yn Ch2 2020 / 21.

Mae'r holl ddata yn yr adran hon wedi deillio o gronfa ddata Banc Datblygu Cymru.

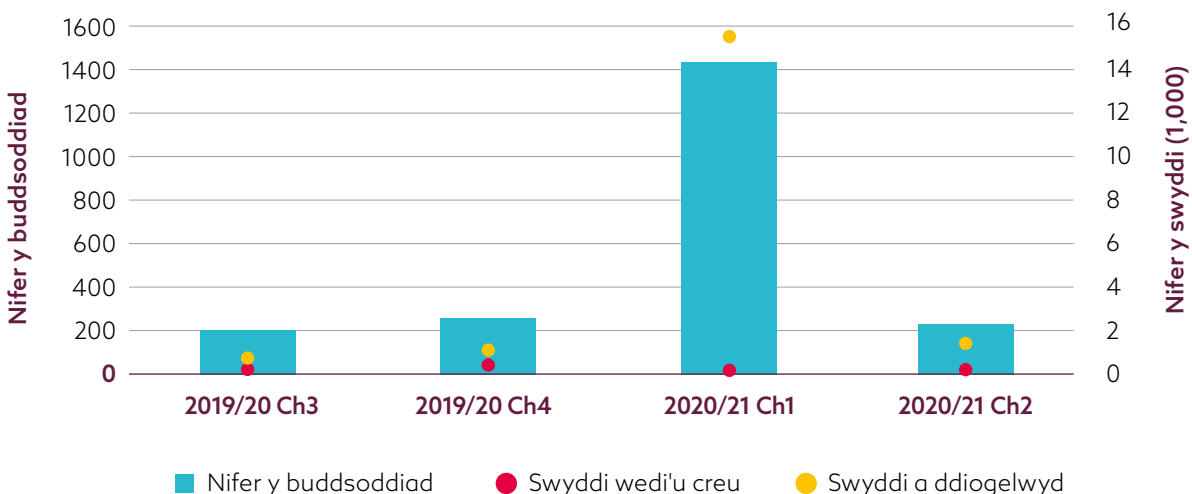
Gostyngiad mewn trafodion buddsoddi yn Ch2 2020 / 21.

Mae'r cymariaethau chwarter wrth chwarter o weithgaredd Banc Datblygu yn cael eu cymhlethu eleni gan y raddfa anarferol o fawr o weithgaredd yn ystod Ch1 2020 / 21, yn enwedig o ran y defnydd sylweddol o gyllid gan BBaCh Cymru i ymdopi â'r pandemig. Dyrannodd Cynllun Benthyciad Busnes COVID-19 Cymru (CBBCC), a lansiwyd gan y Banc Datblygu, oddeutu £92 miliwn i fwy na 1,330 o fusnesau rhwng Ebrill a Gorffennaf 2020.⁴² Gwnaeth y Banc Datblygu 222 o drafodion buddsoddi yn Ch2 2020 / 21, yn is na'r 1,434 o fuddsoddiadau yn Ch1 2020 / 21, a'r 256 yn Ch4 2019 / 20, ond ychydig yn uwch na'r 203 yn Ch3 2019 / 20 (Ffigur 12).

Buddsoddodd y Banc Datblygu £28.8m yn Ch2 2020 / 21, i lawr o £108.5m yn Ch1 2020 / 21 (record orau erioed mewn chwarter oherwydd buddsoddiadau CBBCC). Y swm buddsoddi ar gyfartaledd oedd £130,000, llawer yn uwch nag yn Ch1 2020 / 21 (£75,000). Mae swm y buddsoddiad ar gyfartaledd wedi dychwelyd i'r lefelau a brofwyd cyn i'r Banc Datblygu gyflawni CBBCC. Fe greodd y 222 o fuddsoddiadau yn Ch2 2020 / 21 181 o swyddi a diogelu 1,160 o swyddi, o gymharu â 15,493 o swyddi wedi'u creu neu eu diogelu yn Ch1 2020 / 21.

Ffigur 12.

Trafodion buddsoddi a swyddi wedi'u creu a'u diogelu, Ch3 2019 / 20 - Ch2 2020 / 21

⁴² DEC (2020) Ymyriadau ariannol Llywodraeth Cymru Covid-19: Dadansoddiad o fuddiolwyr Cymru. Ar gael yn: developmentbank.wales/sites/default/files/2020-12/EIW%20bespoke%20report%20on%20COVID-19%20interventions_ENG.pdf

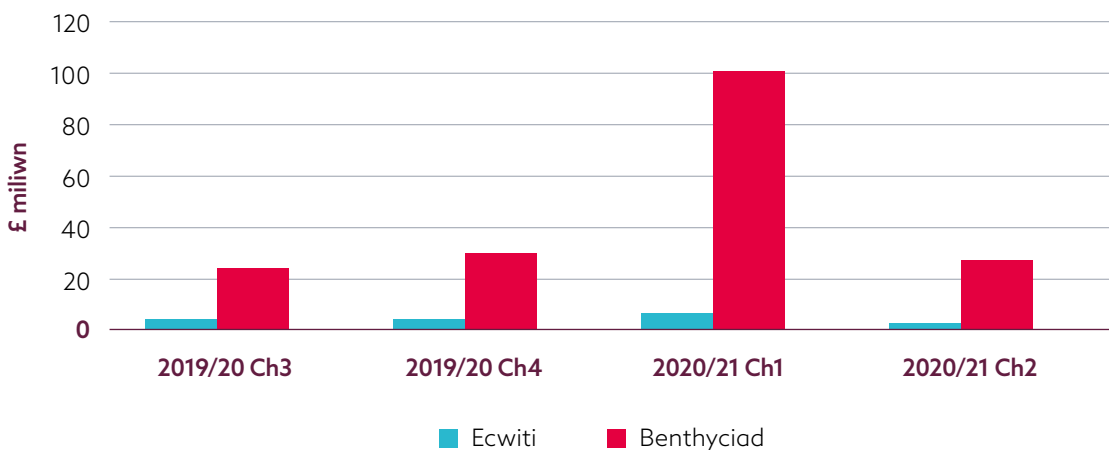
Cwmp sylweddol mewn buddsoddiad benthyciad a gostyngiad mewn buddsoddiad ecwiti.

Roedd buddsoddiad benthyciad newydd yn £27.4m yn Ch2 2020 / 21, yn is na £101.5m yn Ch1 2020 / 21 a £29.7m yn Ch4 2019 / 20, ond yn uwch na £23.3m yn Ch3 2019 / 20 (Ffigur 13). Roedd buddsoddiad ecwiti yn £1.3m yn Ch2 2020 / 21, i lawr o £7m yn Ch1 2020 / 21, £3.8m yn Ch4 2019 / 20, a £3.7m yn Ch3 2019 / 20. Roedd chwe buddsoddiad mwy na £0.5m o Gronfa Busnes Cymru mewn

gweithgareddau gweithgynhyrchu, ariannol ac yswiriant a busnesau gwybodaeth a chyfathrebu yn allweddol wrth gynyddu'r buddsoddiadau ecwiti yn Ch1 2020 / 21. Nid yw hyn yn gyson â chanfyddiadau Monitor Cyllid BBaCh BVA BDR C Ch3 2020 sy'n nodi bod BBaCh y DU a arolygwyd gan ddefnyddio dulliau cyllid amgen wedi cynyddu o 13% yn Ch2 2020 i 21% yn Ch3 2020.

Ffigur 13.

Buddsoddiad Newydd yn ôl Math o Fuddsoddiad (£m), Ch3 2019 / 20 - Ch2 2020 / 21

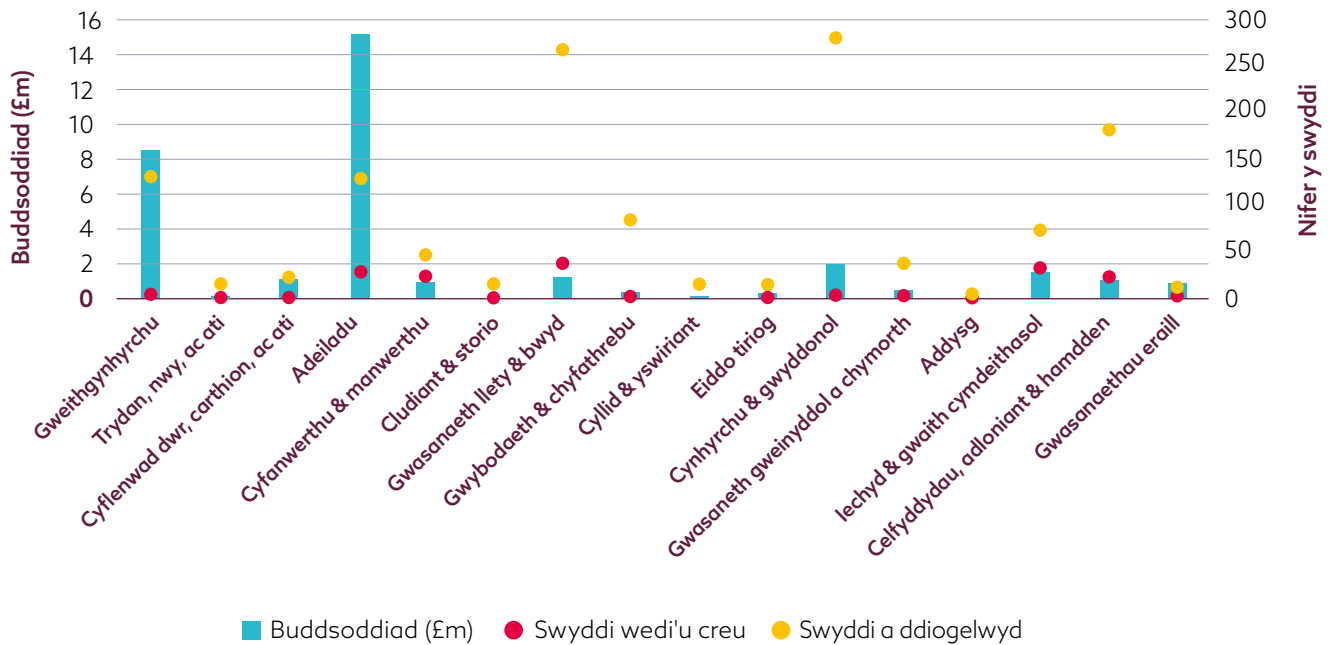
Y sector adeiladu oedd â'r gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd am chwarter arall.

Yn Ch2 2020 / 21, derbyniodd y sector adeiladu'r gyfran fwyaf o fuddsoddiad newydd (£15.2m), gan greu neu ddiogelu 129 o swyddi. Fe wnaeth buddsoddiadau mewn gweithgareddau proffesiynol a gwyddonol

(£2.1m) greu neu ddiogelu 282 o swyddi. Roedd sectorau eraill â lefelau uchel o fuddsoddiad yn cynnwys gweithgynhyrchu (£1.9m) ac iechyd pobl a gwaith cymdeithasol (£1.45m).

Ffigur 14.

Buddsoddiad a swyddi newydd wedi'u creu a'u diogelu yn ôl sector (£ miliwn), Ch2 2020 / 21

Nid yw dosbarthiad sectoraidd buddsoddiad BDC wedi newid yn sylweddol o gymharu â Ch2 2019 / 20, pan dderbyniodd maes adeiladu (£8.3m), gweithgynhyrchu (£3m), gwybodaeth a chyfathrebu (£3m) a gweithgareddau proffesiynol a gwyddonol (£2.7) y gyfran fwyaf o fuddsoddiad. Mae buddsoddiadau

BDC wedi diogelu nifer uchel o swyddi mewn sectorau a gafodd eu taro'n sylweddol gan y pandemig a'r cyfyngiadau dilynol, gan gynnwys gweithgareddau proffesiynol a gwyddonol (279 o swyddi), llety a gwasanaethau bwyd (229 o swyddi) a'r celfyddydau, adloniant a hamdden (161 o swyddi).

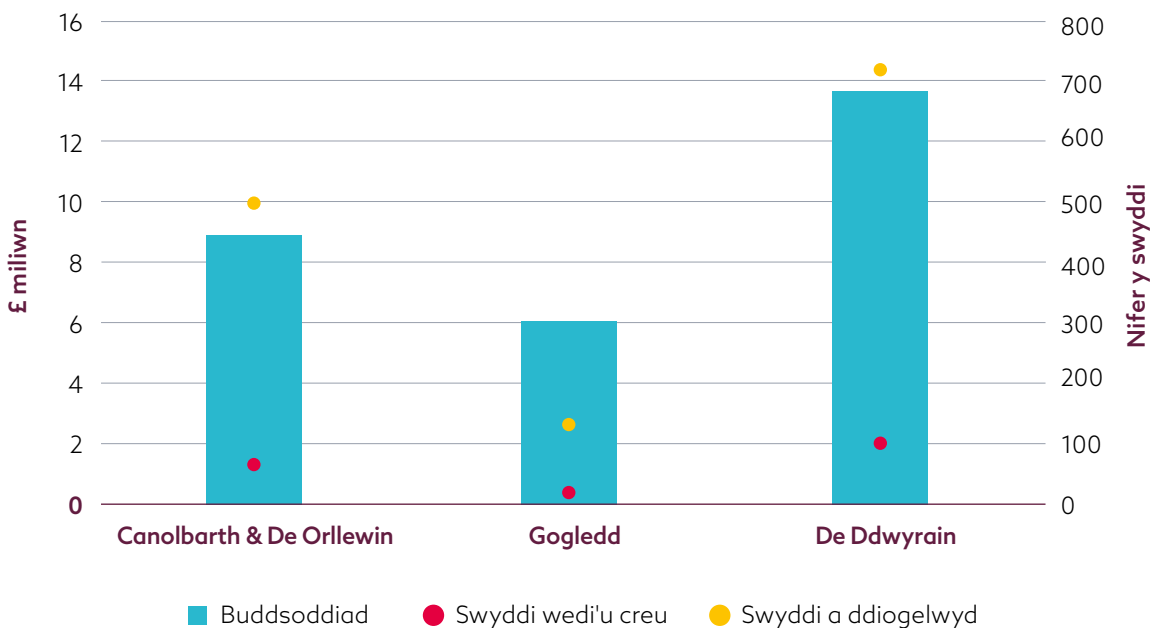
Denodd De Ddwyrain Cymru fwyafrif y buddsoddiad newydd yn Ch2 2020 / 21.

Yn Ch2 2020 / 21, gwnaed mwyafrif buddsoddiadau'r Banc Datblygu i gwmnïau sydd wedi'u lleoli yn Ne Ddwyrain Cymru. Cyfanswm y buddsoddiad newydd yn Ne Ddwyrain Cymru oedd £13.7m yn Ch2 2020 / 21, gan greu 98 o swyddi a diogelu 619 o swyddi. Roedd y buddsoddiad newydd

yng Nghanolbarth a De Orllewin Cymru yn £8.9m yn Ch1 2020 / 21, gyda buddsoddiad 'Gogledd Cymru' yn gyfanswm o £6.1m. Mae hwn yn ddarlun tebyg i Ch2 2019 / 20, pan ddenodd De Ddwyrain Cymru fuddsoddiadau o £9m, ac yna Canolbarth a De Orllewin Cymru (£6.5m) a Gogledd Cymru (£6.3m).

Ffigur 15.

Buddsoddiad a swyddi wedi'u creu a'u diogelu yn ôl lleoliad (£m), Ch2 2020 / 21

Cronfa Busnes Cymru yn gwneud mwyafrif y buddsoddiad yn Ch2 2020 / 21.

O ran y symiau a fuddsoddwyd yn Ch2 2020 / 21, cafwyd perfformiad cryf gan Gronfa Busnes Cymru (£6.6m o fuddsoddiad newydd). Mae cronfeydd eraill sydd â gweithgaredd sylweddol yn cynnwys y Gronfa Safleoedd

Segur (£6.4m o fuddsoddiad newydd), Cynllun Benthyciad Busnes COVID-19 Cymru (£5.9m o fuddsoddiad newydd) a Chronfa Eiddo 2 (£5.4m o fuddsoddiad newydd).

Yn chwarter olaf 2020 disgwylir y bydd amseroedd economaidd gwell o'n blaenau. Yn wir, mae'r adroddiad hwn wedi datgelu bod economi'r DU wedi ehangu yn Ch3 2020, a bod arwyddion o welliant mewn rhagolygon busnes i'w gweld mor bell yn ôl â mis Gorffennaf 2020 wrth i fesurau'r cyfnod clo gwreiddiol gael eu codi. Nid yw'n amlwg eto sut yr effeithiwyd ar y bownsio'n ôl gan y mesurau clo ychwanegol a orfodwyd yn ystod chwarter olaf 2020, cynnydd mewn diweithdra a phwysau dyddiad cau trosglwyddo o'r UE.

Mae'r adroddiad yn datgelu pryderon ynghylch hyder isel BBaCh yng Nghymru. Mewn rhifynnau o'r ACh yn y dyfodol, bydd angen olrhain tueddiadau mewn busnes yn dechrau o'r newydd a methiannau busnes yn ofalus yn hanner cyntaf 2021, ac olrhain y newidiadau yng ngraddau credyd BBaCh Cymru.

Mewn datblygiad cadarnhaol ar gyfer yr amgylchedd busnes, mae'r cytundeb ar y berthynas fasnach rhwng y DU a'r UE yn y dyfodol yn dod â chyfnod o ansicrwydd i ben ac yn cynnal rhyw elfen o fasnach ddi-ffrithiant o ran cynhyrchion gweithgynhyrchu rhwng y ddau bartner. At hynny, er y gallai rhagolygon economaidd wella y flwyddyn nesaf, yn enwedig wrth i'r brechlynnau COVID-19 gael eu cyflwyno, disgwylir y bydd angen ymyriadau pellach gan lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru i gynorthwyo cwmnïau yng Nghymru. Disgwylir i lawer o'r newidiadau sydd wedi digwydd yn ystod 2020 o ran sut mae BBaCh yn trafod ac yn gweithredu i ddod yn 'normal', yn enwedig o ran defnydd dwysach o adnoddau digidol i gefnogi gweithgaredd, ac mae hyn yn arwain at anghenion newydd am gymorth ariannol i ddatblygu cwmnïau.

Mae argyfwng COVID-19 wedi dangos sut mae strwythur economaidd Cymru yn arbennig o fregus i sioc economaidd. Mae adroddiad ACh2 wedi datgelu mai'r sectorau BBaCh hynny yr effeithir arnynt waethaf gan yr argyfwng yw'r rhai lle mae gan Gymru niferoedd cymharol fawr o gyflogwyr, gan gynnwys sectorau sy'n wynebu twristiaeth a llety a gwasanaethau bwyd. Mae cynrychiolaeth gymharol gryf Cymru yn y mathau hyn o sectorau, a nodweddir gan dwf cynhyrchiant gwael ar lefel ryngwladol, wedi'i gwneud yn agored i niwed a bydd yn parhau i wneud hynny. Er bod cyfleoedd marchnad lafur tymor hwy yn llwm yn y sectorau hyn, mae'n hanfodol bod elfen o ail hyfforddi ac ail sgilio cyn gynted â phosib.

Mae Banc Datblygu Cymru wedi chwarae rhan bwysig wrth gefnogi BBaCh Cymru yn 2020. Gwnaeth y Banc Datblygu £109m o fuddsoddiadau yn Ch1 2020 / 21, CBBCC yn bennaf. Roedd gwerth tua 222 o fuddsoddiadau a wnaed yn Ch2 2020 / 21 oddeutu £29m. Creodd y buddsoddiadau hyn amcangyfrif o 180 o swyddi a diogelu tua 1,160, yn bennaf ym maes adeiladu a gweithgareddau proffesiynol a gwyddonol.

Yn olaf, thema barhaus yn adroddiad ACh2 fu anhawster sefydliadau, yn amrywio o'r Gronfa Ariannol Ryngwladol, Banc Lloegr a'r Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd, i fesur dyfnder y dirwasgiad yn gyflym a pha mor gyflym y bydd y DU a'r economi fyd-eang yn gwella. Am y rhesymau hyn, mae angen bod yn ofalus wrth ddarllen gormod i mewn i naill ai arolygon o hyder busnes a gynhaliwyd yn ail hanner 2020, neu'r rhagolygon a wneir mewn perthynas â thwf CDG tymor byr. Erys cryn ansicrwydd ynghylch rhagolygon economaidd yn 2021-2022.

Atodiad:

Adnoddau detholedig wedi'u diweddarau'n aml

Mae rhai ffigurau a adroddir yn ACh2 yn newid yn eithaf cyflym. I'r darlennydd mae'r atodiad hwn yn darparu dolenni gwe at yr ystadegau sy'n cael eu diweddarau'n aml fel y gellir cael diweddariadau cyn yr Adroddiad Chwarterol nesaf.

Diweddariadau ar CDG y DU:

www.ons.gov.uk/economy/grossdomesticproductgdp/bulletins/gdpfirstquarterlyestimateuk/latest

Dadansoddiad marchnad lafur y DU:

www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/bulletins/uklabourmarket/august2020

Data marchnad lafur ranbarthol y DU:

www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peopleinwork/employmentandemployeetypes/datasets/nationallabourmarketsummarybyregions01

statswales.gov.wales/Catalogue/Business-Economy-and-Labour-Market/People-and-Work

Diweddariadau cynlluniau coronafeirws y DU:

www.gov.uk/government/collections/hmrc-coronavirus-covid-19-statistics

Arolwg Effaith COVID-19 ar Fusnes SYG:

www.ons.gov.uk/economy/economicoutputandproductivity/output/datasets/businessimpactofcovid19surveybicsresults

Data Cymorth Busnes Llywodraeth Cymru:

gov.wales/coronavirus-covid-19-related-statistics-and-research#Business,economyandinnovation

Dirnad Economi Cymru
Economic Intelligence Wales

banccatblygu.cymru
developmentbank.wales

Banc Datblygu Cymru Plc (Development Bank of Wales Plc) yw cwmni daliannol Grŵp sy'n masnachu fel Banc Datblygu Cymru. Mae'r Grŵp yn cynnwys nifer o is-gwmnïau sydd wedi'u cofrestru gydag enwau gan gynnwys y llythrennau cyntaf BDC / DBW. Mae Banc Datblygu Cymru ccc yn gwmni cyllid datblygu sy'n eiddo llwyr i Weinidogion Cymru ac nid yw wedi'i awdurdodi na'i rheoleiddio gan yr Awdurdod Rheoleiddio Darbodus (ARhD) na'r Awdurdod Ymddygiad Ariannol (AYA). Mae gan Banc Datblygu Cymru (Development Bank of Wales Plc) dri is-gwmni sydd wedi'u hawdurdodi a'u rheoleiddio gan yr ARhD. Sylwch nad yw Banc Datblygu Cymru ccc (Development Bank of Wales Plc) nac unrhyw un o'i is-gwmnïau yn sefydliadau bancio nac yn gweithredu felly. Mae hyn yn golygu nad yw'r un o endidau'r grŵp yn gallu derbyn blaendaliadau gan y cyhoedd. Gellir gweld siart strwythur cyfreithiol cyflawn ar gyfer Banc Datblygu Cymru ccc yn **banccatblygu.cymru**.